

verder in dit nummer

Vreedzaam

Buurtpastor Erna Treurniet wordt er enthousiast van, zo schrijft ze in haar column 'Uit Overvecht': initiatieven om tot vreedzaam samenleven te komen. "Zoveel mensen van goede wil die samen willen werken aan een betere wijk, een betere stad. Voor mij een teken van Gods rijk."

3

Moeder Gods

Wonderdoenster Maria, de moeder Gods. De Utrecht Lezing van woensdagmiddag 27 januari gaat over wonderdoende iconen. Drs. Desirée Krikhaar houdt deze voordracht in Parc Transwijk. Het komende kwartaal staan nog meer boeiende lezingen op het programma. De Utrecht Lezingen bieden voor elk wat wils.

6

Expositie

De kunstenaars van Ateliers de Wijde Doelen houden van 15 januari tot 15 februari de expositie 'Zicht Op Utrecht' in de Domkerk. Hiervoor zijn tekeningen en keramische beelden gemaakt van bijzondere locaties in de stad. Dit werkproces is gefotografeerd door Vicky Pronk. Ook die foto's zijn te zien, in het DomCafé.

10

Gastvrijheid

In de Johanneskerk is in de vieringen van januari 'gastvrijheid' het centrale thema. Wie de verhalen in de Bijbel op zich laat inwerken, komt erachter dat christelijke gastvrijheid méér inhoudt dan het gezellig samenzijn van vrienden en familie, die hun harten en huizen voor elkaar openstellen. Kees Wijnen legt dat uit.

11

Evert Kronemeijer

De bekende blauwe envelop van de Belastingdienst gaat misschien verdwijnen, maar de witte envelop met het Kerkbalanslogo valt in de week van 17 januari weer bij alle leden van de Protestantse Gemeente Utrecht in de brievenbus. De wijkgemeenten van de PGU versturen bij elkaar achtduizend brieven aan hun leden, en vragen hen om een financiële toezegging te doen voor 2016.

In het najaar zijn de begrotingen voor 2016 opgesteld en goedgekeurd. De belangrijkste bron van inkomsten van de wijken is de Actie Kerkbalans. De hoop en verwachting is dat in 2016 de gemeenteleden € 1.353.000 zullen bijdragen. Dankzij de toezeggingen, via het formulier of via internet www.pgu.nu/kerkbalans, weten de wijken eind februari of ze op de begrote bijdragen kunnen rekenen.

Voor het afgelopen jaar 2015 was € 1.361.000 aan Kerkbalansbijdragen begroot. Enkele wijken waren toen iets te optimistisch. Bij het schrijven van dit artikel waren

nog niet alle betalingen voor 2015 binnen, maar de verwachting is dat we in 2015 zullen uitkomen op ongeveer € 1.320.000.

Mozaïek

De Kerkbalansenvelop die u ontvangt bevat een brief en een folder van uw wijkgemeente. Daarin wordt uitgelegd waarom uw wijkkerk en gemeente uw financiële steun waard zijn. Inhoud en toon

van die brieven en folders zijn net zo verschillend als de dertien wijkgemeenten die samen de Protestantse Gemeente Utrecht vormen. Het bekende beeld van de PGU als een veelkleurig mozaïek wordt heel zichtbaar als alle wijkfolders naast elkaar worden gelegd.

Hier, in Kerk in de Stad, maakt de PGU u er alvast op attent dat de Actie Kerkbalans er weer aan-

komt. Uw eigen wijkgemeente zal u in de Kerkbalansbrief overtuigen dat uw bijdrage nodig is en goed besteed gaat worden!

Zie verder pagina 5: **Volledig voor de wijkgemeente**

* Kerkbalans is primair bedoeld voor de eigen wijkgemeente. Doopdienst in de Jacobikerk (archieffoto).

AFSCHEID VAN REDACTIEVOORZITTER ARIE MOOLENAAR

'Nadruk op het mooie van het geloof'

* Arie Moolenaar: "...Een veelkleurige redactie"...

Arie Moolenaar (71) is vanaf 1 januari geen redactielid meer. Hij stopt vanwege leeftijd ("zo langzamerhand is het tijd voor een jongere opvolger") en deels om gezondheidsredenen. Ruim twaalf jaar maakte Arie enthousiast deel uit van de redactie, waarvan bijna tien jaar als voorzitter. Tijd voor een afscheidsinterview.

Peter van der Ros

"Bij een bezoek aan de Domkerk heb ik Kerk in de Stad mee naar huis genomen en zorgvuldig doorgelezen. Mij valt de diversiteit in onderwerpen op. De nadruk ligt op het samen delen van het mooie van het geloof, de muziek, de tentoonstellingen in de kerk of in de

vele musea van Utrecht. De maatschappelijke betrokkenheid komt naar voren door de artikelen over diaconaat. Ik besluit me te abonneren en lees later de oproep om de redactie te komen versterken. Dat is bijzonder, want jarenlang ben ik in mijn werk bij de uitgaven van Kerk in Actie betrokken als schrijver en als lid van een redactie. Ik meld me aan en wordt in de veelkleurige redactie opgenomen."

Aan het woord is Arie Moolenaar die na twaalf jaar actieve betrokkenheid bij dit kerkblad zijn functie als redactielid beëindigt. Bovenstaande uitspraak is (deel van) het antwoord op de vraag wat Arie aan het begin van deze eeuw deed besluiten om tot de redactie toe te treden.

"Zorg dat mensen aan het woord komen in het blad", was Moolenaars advies toen hij in 2003 lid werd van de redactie. "Human interest, noemen ze dat. Het was fijn te ervaren dat dit is opgepakt. Er is toen gestart met het opzetten van

de verschillende series. 'Uit den Hof', totaal vier jaargangen: docenten, studenten in hun laatste jaar als voorbereiding op een mogelijk predikantschap, voorgangers. Later komen de (dan ex-)studenten opnieuw aan het woord."

Migranten

"Twee keer aandacht voor de migrantenkerken", blikt Arie Moole-

naar terug op de lange periode waarin hij tot het redactieteam behoorde. "Eerst bezoekt Albert Luiks de kerken, later sturen de kerken zelf een artikel in. Deze artikelen te mogen redigeren, contact te onderhouden met de schrijvers is steeds inspirerend."

Zie verder pagina 4: **Uitdaging: elkaar vasthouden**

Begroting PGU 2016 ligt ter inzage

Op 7 december 2015 heeft de Algemene Kerkenraad Groot de begrotingen 2016 van zowel de Diaconie der PGU als ook de PGU (kerkrentmeesterlijk) voorlopig vastgesteld conform Ordonnantie 11-7 PKO. De volledige begrotingen liggen gedurende een week na deze publicatie ter inzage op het Bureau PGU aan de Margaretha van Parmadreef 14 te (3561 SR) Utrecht (telefoon 273 7540: graag eerst even bellen). Tevens kunnen deze stukken digitaal worden opgevraagd bij het bestuurssecretariaat van de PGU (mevrouw K. Oostenbruggen): e-mail: bestuurssecretariaat@protestant-utrecht.nl Gemeenteleden die dat wensen, kunnen hun mening of zienswijze tot en met 14 dagen na deze publicatie schriftelijk of per mail kenbaar maken aan de scriba van de Algemene Kerkenraad, de heer T. van Kooten p/a Bureau PGU (adres: zie boven) of e-mail: scribaak@kerkindestad.eu.

Gedachten bij het nieuwe jaar

Kees Bouman

Door niemand anders kunnen wij worden gered, want zijn naam is de enige op aarde die de mens redding biedt. (Handelingen 4: 12)

Conflict

Dat als eerste woord in een nieuwjaarsmeditatie. Conflict tussen de kerk en (een deel van) de geest van deze tijd. Conflict, soms, tussen kerk en overheid. Conflict van de kerk met zichzelf.

Petrus heeft een conflict met de geestelijke leiders van zijn tijd. Petrus staat niet terecht omdat hij iemand genezen heeft, maar omdat deze genezing in de naam van Jezus Christus, de Gekruisigde, de Opgestane, is gebeurd. Het is toch onbestaanbaar dat God reddend bezig is met mensen voorbij de grenzen van schuld en ongelof, voorbij de grenzen van de dood naar lichaam of geest. Onbestaanbaar dat God tegen een mens zegt, tegen Jood en heiden, "Jij hoort bij Mij, jij hoort bij mijn toekomst die heden begint, jij hoort in mijn Licht", dat zegt om geen andere reden dan dat Hij God is. De God die mensen niet reduceert tot getallen of tot problemen, tot de 'zij'- en de 'wij-groep', maar ze een naam en een gezicht gaf. Wat

moet je met een nederige God die met mensen meegaat, bij hen zijn intrek wil nemen, vraagt of Hij welkom is bij hen. Een God die de rafels van het leven niet schuwt, maar ze kent.

Midden onder ons

Petrus spreekt over de enige Naam waardoor wij kunnen worden gered. Hij spreekt over 'wij', niet over 'jullie' zoals sommige oude handschriften dat doen. Niet om vriendelijk over te komen zegt hij dat, niet uit liefde, maar eenvoudigweg omdat het zo is. Er is wel een conflict tussen Petrus en de geestelijke leiders van het volk, maar dat betekent niet dat hij tegenover hen staat, hij staat naast hen. Zij die 'van de Heer is', de kerk, spreekt haar conflictueuze woorden tot de ander, niet vanuit de hoogte, maar tot die ander en zichzelf. Zij weet heel goed: Hij, drager van de enige Naam, staat tegenover mij. Kijk, wat gebeurt er? Midden onder ons staat Hij die zich kennen laat, Jezus Christus.

De enige Naam

Die Naam verkondigt dat 'redding' de dragende toon is in Gods spreken tot ons. Redding als genezing naar lichaam en geest, die de mens zin en perspectief biedt. Weten dat je leeft voor Gods aangezicht

en dat je dan toch, neen, dat je dan juist mag zeggen: Het is goed! Dat is redding. Die redding ligt in de naam Jezus Christus. Het gaat niet om redding door ons geloof. Het gaat al helemaal niet om redding door een geloof dat – mits oprecht – weet te 'Knielen op een bed violen'. Het gaat om redding door die Naam alleen. Die Naam, voortgaand verhaal van Gods vrede en gerechtigheid, verhaal van Hem met ons. Met ons, zonder enig onderscheid. Maakt wel of niet geloven geen verschil? Gods goede voornemen dat geen leven verloren loopt, dat trekt grenzen. Hij trekt, uiteindelijk, als enige, de grens. Wij weten slechts van de enige Naam.

Een dwaze kerk

De kerk weet zich dus voor het tribunaal gedaagd van heel wat tijdgeest. On-geest, die van namen en gezichten getallen en kosten maakt. Zijn het dan geen mensen, weggedreven over hun eigen grenzen? Over de grenzen van wat ze geestelijk of lichamelijk aan kunnen (de zorg). Over de grenzen van het eigen land. De kerk belijdt, getuigt in woord en daad. Dwaasheid te pleiten voor Gods vrede en gerechtigheid? Je moet er toch niet aan denken dat ons welvaartsniveau dalen zou! Je moet er niet

MEDITATIEF MOMENT

aan denken, getuigt de kerk, dat wij wegdwalen van de enige Naam, van de weg die Hij gaat. Neen, de kerk strijdt niet voor een ideale wereld. Jezus stichtte geen ideale wereld. Hij sneed het kwaad bij de wortel af. In Gods Naam nu onderweg gaan naar die 'onbestaanbare' vrede en gerechtigheid van God.

De spiegel

Conflict. We vergeten niet onszelf te bevragen - niet of wij, maar waar wij deelnemen aan de geest van de tijd. 'Wij', een kleiner wordend woord. Hoe keren we het tij? Hoe komen we met méér samen op deze plek – deze (!) plek. Weten we zeker dat het niet getallen en kosten zijn die een hoofdrol zijn gaan spelen in ons denken en geloven, in plaats van een bijrol? We vergeten niet onszelf te herkennen in de spiegel (Handelingen 3: 1-10) die het Woord van de levende God ons voorhoudt: Een verlamde, een mens die geen kant meer uit kan, en een bedelaar, een mens met lege handen, die gered is naar lichaam en ziel. Omwille van de enige Naam.

Grijs

*Buiten is alles grijs
de wolken
de blikken in de ogen
grijs grijs alles dubbel grijs*

*Waar vind ik het toverstokje om
met een zwerige zwaai
kleurrijke flonkeringen rond te
strooien naar wolken en gezichten*

*Waar ga ik zoeken –
in de buitenwereld
of in mijzelf
de binnenwereld
of in beide –*

*De een kan niet buiten de ander
alleen zo wordt de cirkel rond
verdwijnt het grijs*

Oeke Kruythof

Exodus

*Wanhopig, uitgeput
gezinnen uit elkaar gerukt.
Grenzen gesloten
soms met prikkeldraad.
Moedig, vastberaden
gaan ze in eindeloze rij.
Hun blik gericht
op een beter veilig leven.
Vol energie, gedreven door de
Hoop.
Exodus van eeuwen
in het nu gezet.*

Fredy Schild

Nog steeds geen plaats in de Herberg

Gerrit Keunen

In het decembernummer mediteerde ds H. Pals over Kerst en noemde in dat verband de betoging op 11 oktober voor de Janskerk tegen de Pegida-beweging. In een terugblik op het thema 'De herberg' en met het oog op recente gebeurtenissen het volgende.

Internationale Socialisten demonstreerden volgens ds Pals tegen de 'haat van de Pegida beweging'. Deze mensen betogen evenwel op rustige (maar daarin vaak verstoorde) wijze tegen de steeds verdergaande islamisering van onze samenleving. Er zijn mensen die voor dat laatste bang zijn. De moordaanslagen in Parijs hebben laten zien waar de echte bron van haat zit. Asielzoekers die Europa overstromen zijn de eersten die er in eigen land mee te maken kregen.

De islamitische wereld staat door haat in brand, is vol van 'broedermoord' en die brand slaat over naar Europa. De bekende islamologe Bat Ye'or heeft de huidige ontwikkelingen in 1993 al voorzeggd in het artikel: 'De terugkeer van de islam naar Europa'. Europa kent ook haat van eigen bodem: antisemitisme, wat resulteerde in de Holocaust. Om dat te gedenken is er, op 27 januari weer, de Holocaust Memorial Day. Dat brengt de relatie Kerst - Joodse volk - Israël weer even in beeld.

Ds Pals spreekt over een: 'eerste volk Israël' maar er is nooit een ander volk Israël geweest. Alleen met het Bijbelse volk Israël heeft God een verbond. Het Bijbelse

* Bar Mitzvah in een stadje in Galilea (foto M. Fenichel).

kerstverhaal is een volkomen Joods gebeuren, in Bethlehem als stad van David.

Kindermoord

We komen nog even terug op het kerstverhaal. De kindermoord bij de razzia van Bethlehem was het directe gevolg van de geboorte van Jezus. Zelfs toen al betaalde het verbondsvolk Israël een dramatisch hoge prijs, een aspect dat in onze zoete kerstfeer nauwelijks aandacht krijgt. Stromen onschuldige Joods bloed zouden later nog in 'christelijk' Europa vloeien. Ook in Utrecht, waar de Joden in het jaar 1444 'voor eeuwig' de stad werden uitgejaagd.

Wanneer wordt deze schanddaad eens door het stadsbestuur herroepen?

De kindermoord van Bethlehem heeft zich de vorige eeuw met medewerking van velen in het 'verlichte' Europa op gruwelijke wijze en ongekende schaal herhaald. Alleen God weet hoeveel baby's en kleuters tijdens de Holocaust zijn vermoord. Zij behoorden tot de 'kinderen Israëls', een volkje dat de God van Israël een bijzondere plekje in zijn herberg, zijn meer dan prachtige aarde, heeft toegewezen. Dat plekje is het Beloofde Land. Maar de satan haat dit volk en gebruikt onder zijn invloed staande mensen en volken in een doorgaande, maar vergeefse, poging Gods eigen volk uit te roeien.

Joods thuisland

De kinderen Israëls zijn groten-deels weer terug in de herberg die God hen voor eeuwig heeft toegezegd, het land dat al in de Bijbel Israël heet en niet Palestina. Die naam is door de vijanden van het Joodse volk ooit gekozen om zoals Asaf in Psalm 83 al dichtte, de naam en het bestaan van Israël uit te wissen, "hen als volk te verdelgen".

De haat tegen de Joden gaat veel verder dan hen geen plaats gunnen: ze mogen niet eens bestaan. Dat moet ons vandaag steeds bekender in de oren klinken. Gods waarschuwing is echter: "Kom niet aan Mijn oogappel!", als te lezen in Zacharia 2. De islamitische wereld en Europa zijn met betrekking tot land en volk van Israël met schuld beladen. De oordelen van God gaan om die reden inmiddels in versneld tempo en steeds duidelijker over deze delen van de aarde. Een land als de V.S. is sinds 1990 vanwege

zijn Israël-politiek door een ongekend aantal rampen van velerlei aard getroffen. En is opnieuw het moeras van het Midden-Oosten ingezogen.

Jezus Christus toen en nu

Het Kind(je) in de kribbe werd tot de Meester aan wiens borst een jonge discipel zich vleide. Jezus als de Zoon der mensen, de Genade Gods die al zegenend rondging tussen zijn Joodse broeders. Maar Jezus was niet de 'welzijnswerker' of wereldverbeteraar, zoals Hij heden ten dage door sommigen wordt gezien. Hij is er ook niet om, zoals in genoemde meditatie te lezen, "een nieuwe samenleving vol vrede en recht voor te doen". Dat is Bijbels gezien een misleidend toekomstbeeld en daardoor gevaarlijk. Dat leidt uiteindelijk naar een 'valse' kerk, waar Jezus al voor waarschuwde.

Toen de oud geworden Johannes Hem op Patmos (Openbaring) in hemelse heerlijkheid zag, viel hij als dood neer. Dat is de Heer der Heren waar wij heden ten dage mee te maken hebben. Die alle kerken zal oordelen. De zeven brieven in Openbaring laten aan duidelijkheid niets te wensen over en spreken over bekering! Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Hij is ook degene die aan het einde der tijden de volken (landen) zal oordelen ten aanzien van hun houding jegens het Joodse volk, Israël. Wee de volken die zich aan Zijn volk hebben vergrepen. Hij roept ons indringend op om ons te bekeren, als we niet willen omkomen.

Auteur voelt zich verbonden met het Joodse volk en is als zodanig betrokken geweest bij de realisatie van het onlangs onthulde Joods Monument in Utrecht.

Kort gebed

*Ik ren maar raak
van hot naar her
ik zoek
en
zoek
en
zoek -*

*Ten diepste
zoek ik
U
laat U vinden
God*

Oeke Kruythof

Leerhuisavonden Kerk en Israël

Op 11 januari en 14 maart zijn de volgende leerhuisavonden van de werkgroep Kerk en Israël Utrecht. Deze bijeenkomsten voor belangstellenden is telkens op de locatie Thomas à Kempisweg 3. Er is daar gratis parkeerplaats en bovendien is het gebouw eenvoudig bereikbaar met buslijn 3. De leerhuisavonden beginnen om 20.00 uur.

Het afgelopen jaar was de werkgroep Kerk en Israël Utrecht nauw betrokken bij de totstandkoming van het - eind oktober onthulde - Joods Monument en herdacht de werkgroep de Kristallnacht (op 8 november).

Op de agenda voor de tweede helft van het seizoen staat behalve de leerhuisavonden nog de Avondwake waarin de Shoah wordt herdacht. Die plechtigheid zal plaatsvinden op 8 mei.

BEGROTING PGU 2016 NOOPT TOT NIEUWE UITDAGINGEN

Fundamentele keuzes in de maak

Vespers in Zuidoost

Op zondag 3 januari, zondag Epifanie, is er een orgelvesper om 17.00 uur in de Nicolaïkerk. Ds Dirk Neven is voorganger Berry van Berkum organist. Het thema is God als Schepper. We zingen o.a. Psalm 19, en horen woorden uit Genesis 1 en 2. In- en uitleidende muziek is 'Wie schön leuchtet der Morgenstern' van respectievelijk Dietrich Buxtehude (1637-1707) en Bert Matter (1937).

Op zondag 10 januari is er een cantatevesper om 17.00 uur. Het is de afsluiting van het programma van de Nicolaïkerk in het kader van de Nieuwjaarsduik, de eerste Culturele Zondag van 2016. Zondag 17 januari, het begin van de Gebedsweek voor de eenheid van de Kerken, is er een oecumenische vesper in de Marcuskerk. Voorgangers zijn ds Hans Koops en diaken Theo van Loon. Aan deze vesper werkt de Marcuscantorij onder leiding van Karel De moet mee.

Middagmuziek in de Domkerk

Op zaterdag 2 januari gaat de concertreeks in het kader van de Zaterdagmiddagmuziek Domkerk het nieuwe jaar van start met de Fantasie und Fuge in d moll, opus 135b van Max Reger (1873-1916). Het openingsconcert van de al ruim veertig jaar jonge muziektraditie bevat verder een verzoekprogramma, uit te voeren door Domorganist Jan Hage.

Een week later, op 9 januari, vertolkt het Solistenensemble Cantores Martini samen met David van Ooijen op de luit, de Missa 'Praeter rerum seriem' van de componist Cipriano de Rore (1516-1565).

De Zaterdagmiddagmuziek op 16 januari krijgt als titel: 'Alloy'. Het is nieuwe muziek en het zijn improvisaties die worden uitgevoerd door Tatiana Koleva op slagwerk, Rutger van Otterloo op saxofoon en Jan Hage, orgel.

Op 23 januari klinken in de Domkerk de Introdution, Passacaglia und Fuge, opus 127 van Max Reger. Dit is in feite deel 2 van het concert van 2 januari, met Domorganist Jan Hage als vertolker.

Op 30 januari klinken motetten rondom Maria Lichtmis, ten uitvoering te brengen door het Koor van de Domcantorij onder leiding van Remco de Graas en Marijn Slappendel, orgel. De uit te voeren werken zijn van de componisten Heinrich Schütz, Johannes Brahms, Morton Lauridsen en Eric Whitacre.

Choral evensong in Engelse kerk

In de Holy Trinity Church of-tewel de Engelse kerk aan het Van Limburg Stirumplein is op zondag 10 januari weer een Choral Evensong. Deze dienst met veel zang begint om 14.30 uur. Muziek is deze middag van Clucas, Harris en Carter. De maandelijks Choral Evensong in februari is op zondag de 14de. Dan klinkt er muziek van de componisten Ebdon, Moore en Archer.

Harmen van der Kolk,
voorzitter College van
Kerkrentmeesters

In de vergadering van College van Kerkrentmeesters van 25 november jl. en van de Algemene Kerkenraad van 7 december jl. is de begroting 2016 van de PGU besproken en in eerste lezing vastgesteld. Ieder jaar is het weer een heel proces om tot een geconsolideerde begroting te komen. Dankzij de inzet van de penningmeesters van de wijkgemeenten en ondersteuning door Evert Kronemeijer van het Bureau PGU ligt er weer een begroting waar iedereen mee aan de slag kan.

De begroting PGU 2016 in cijfers staat in de tabel bij dit artikel. Voor twee wijkgemeenten zal er halverwege het jaar een evaluatie plaatsvinden om te bezien of de begroting voor haar haalbaar is. Dit zal tevens een moment zijn om mogelijk bij te sturen. De begroting is naar onze mening realistisch, maar laat ook zien dat er verschillende uitdagingen zijn. De subsidie van de gemeentelijke overheid in Utrecht voor de gemeentelijke monumentale kerken komt per 1 januari 2016 in zijn geheel te vervallen. Verder drukt de negatieve exploitatie van vier wijkgemeenten op de begroting. Met ondersteuning vanuit de Algemene Kerkenraad Klein (AKK), is met deze wijkgemeenten in de afgelopen jaren een traject in gang gezet om tot een toekomstbestendige situatie te komen hetgeen in totaliteit weer moet leiden tot een sluitende begroting en vitale geloofsgemeenschappen. Om dit proces te kunnen laten slagen, wordt in de begroting een

exploitatietekort aanvaard. Alle vier de wijkgemeenten zetten zich flink in om in hun geloofsgemeenschap dit probleem op te lossen. De verwachting is dat in 2016 daarin stappen worden gezet. Het is goed te zien dat de AKK en de wijkgemeenten hierin samen optrekken.

Bezuinigingen

Om de tekorten zoveel mogelijk te compenseren is in 2015 een aantal bezuinigingen ingezet die in 2016 het hele jaar effect hebben. Zo is de personeelsformatie op het Bureau PGU teruggebracht en is het kerkblad kostenneutraal gemaakt. Ook zijn de operationele kosten van het Bureau PGU door de verhuizing naar het Johannescentrum verlaagd. Van het rendement van ons belegd vermogen wordt onderhoud en centrale kosten gedeeltelijk betaald. Dit rendement staat onder druk door de renteontwik-

keling op de financiële markten. De nieuwbouw van het gebouw Prinsenhof en verhuur daarvan is echter een goed alternatief nu de rentes zo laag zijn. Daarnaast zullen er in 2016 keuzes gemaakt moeten worden, om deze problematiek verder het hoofd te bieden. We zien daar mogelijkheden toe, die we verder gaan onderzoeken.

Domkerk

Een uitdaging van formaat is de benodigde renovatie van de Domkerk en het maar uitblijven van onderhoudssubsidie van de rijksoverheid voor deze kathedrale kerk. Ook daar wordt gestreefd naar oplossingen. Gelukkig is er ook positief nieuws te melden, namelijk dat het in diverse wijkgemeenten goed gaat, er binnen de gehele PGU mooie activiteiten plaatsvinden en er creativiteit ontstaat om te vernieuwen.

* De begroting PGU voor 2016 is in grote lijnen in dit cijferoverzicht samengevat.

Op dit moment is de AKK bezig om het beleidsplan voor de komende vijf jaar vorm te geven. We verwachten net als in andere plekken in Nederland een terugloop van inkomsten uit de AKB door verdere vergrijzing. Dit heeft als gevolg dat er beleidskeuzes gemaakt moeten gaan worden voor de toekomst om hier een tegenwicht aan te geven. Daarnaast zal er nog meer aandacht moeten zijn om aansluiting te blijven vinden bij de huidige ontwikkelingen in de maatschappij en de diverse doelgroepen.

In 2016 zal het beleidsplan besproken worden met wijkgemeenten en gemeenteleden en kan er na aanvaarding een start gemaakt worden met nieuw beleid.

Zó doen we dat hier

Erna Treurniet
buurtpastor in Overvecht

Afgelopen najaar kreeg ik van wijkbureau Overvecht de uitnodiging mee te doen aan een training vreedzaam bemiddelen. Dat leek me wel nuttig. Drie ochtenden onder leiding van trainers van Stichting Vreedzaam.

U weet wel: de vreedzame school, een manier van omgaan met elkaar ook in geval van conflicten, die op de meeste Utrechtse scholen, die van Overvecht voorop, geoefend wordt. Niet alleen de kinderen leren vanaf groep 1 vreedzaam met elkaar om te gaan, ook de ouders die dat willen

en mensen die met kinderen werken in de wijk. Het idee erachter is, dat kinderen op school en thuis en in de wijk op eenzelfde en voor hen herkenbare manier benaderd worden. "Zó doen we dat hier." En nu dan vreedzaam bemiddelen. Ik wil dat wel leren.

Kom ik op de afgesproken morgen op het wijkbureau. Zit daar een grote groep, zo'n dertig man en vrouw: een bont gezelschap van mensen die beroepshalve of vrijwillig werken in Overvecht; een aantal woont er ook. Mannen en vrouwen van diverse leeftijd en achtergrond. We worden bijgepraat over wat dat ook al weer is die vreedzame school en wijk aanpak. En vooral ook waarom die aanpak er is: een reactie op ieder voor zich, ik maak zelf wel uit wat ik doe, en blijf van mijn kind af. In mijn woorden: een reactie op een egocentrische en assertieve soms agressieve manier van doen en verhaal halen, vaak als gevolg van niet gezien zijn, niet gehoord worden, of van misverstanden in de communicatie. Dat gebeurt niet alleen op school, maar op allerlei plekken in de samenleving. Heb je overlast van of ruzie met je burendan bel je de woningbouwvereniging of de politie. En als die er niets aan doen spui je je gal op

facebook, schakel je de pers in of de rijdende rechter.

Maar de woningbouwvereniging kan niet altijd bemiddelen en de politie is voor strafbare zaken.

En facebook, de pers of rijdende rechter helpen niet echt als je prettig wilt wonen. Sterker nog het conflict wordt groter en groter en daar wordt niemand blij van. In Utrecht is daar iets op bedacht: het Utrechts mediatiemodel.

Wij zijn door het wijkbureau niet alleen uitgenodigd om te leren hoe wij vreedzaam kunnen bemiddelen. Wij zijn ook uitgenodigd om elkaar te leren kennen en elkaar in te schakelen

UIT OVERVECHT

of door anderen in de wijk ingeschakeld te worden bij alledaagse conflicten. Want voor alledaagse conflicten heb je geen woningbouwvereniging of politie nodig, die kun je zelf oplossen, eventueel met hulp van bemiddelaars. Net zoals de kinderen niet bij elke ruzie naar de juf of meester rennen, maar zo nodig met hulp van bemiddelaars de zaak zelf oplossen.

Ik word hier zo enthousiast van: zoveel mensen van goede wil die samen willen werken aan een betere wijk, een betere stad. Een stadsbestuur die investeert in mensen van goede wil. Voor mij een teken van Gods rijk. "Het is al begonnen, merk je het niet?"

* Logo's van de projecten 'vreedzaam bemiddelen' en 'vreedzaam in de wijk'.

Uitdaging: elkaar vasthouden

(vervolg van voorpagina)

“Mijn meest positieve herinneringen”, antwoordt Arie Moolenaar desgevraagd bij een terugblik op de afgelopen twaalf jaar bij Kerk in de Stad, “zijn de gesprekken om tot een artikel te kunnen komen. Een bezoek aan het kerkgebouw, een gesprek met de koster, de beheerder, de organist of de voorganger en vele anderen. Maar ook de interviews met theologiestudenten en -professoren, de priester van de Koptische kerk in Eindhoven zijn inspirerend. Een bezoek aan een concert in de lutherse kerk in het kader van het nieuwe liedboek; een gesprekje met de dirigent; de prijsuitreiking van de Mantel van Sint Maarten.”

Kerken Kijken inspireert de aftredende redactievoorzitter ieder jaar: “Wat is het thema, welke kerken doen mee, kunnen we er in het blad aandacht aan besteden en hoe doen we dit. Zomaar een deelnemende kerk binnen lopen en dan een met de mensen spreken die op pad zijn. Zo herinner ik me het bezoek aan de doopsgezinde kerk aan de Oudegracht. Wat een prachtige voormalige schuilkerken biedt de oude stad. Persoonlijke contacten blijken steeds inspirerend en je merkt de warmte van de geloofsgemeenschap, de sterke betrokkenheid op elkaar en het gebouw.”

Wat Moolenaar in dit verband ook noemt, is zijn samenwerking met voormalig redacteur Werend Griffioen (nu hoofdredacteur van Martinus Magazine, -PvdR) aan een uitneembaar binnenkatern met wandelingen naar de oude kloostertuinen. “En later aan een uitgave met bijzondere gebouwen en woonhuizen. Denk aan Nicolaas Beets of Ina Boudier-Bakker en vele anderen. Het gaat samen met het leren kennen van de verborgen plekken in de stad en het maken van foto's. Ook een bijzondere leerervaring.”

Terugkomend op de series, zoals die over de migrantenkerken, stelt Arie: “Knelpunt blijkt vaak het toegezonden fotomateriaal.” Op de vraag of hij als coördinator van een serie wel eens respons van lezers kreeg, antwoordt hij: “Niet of nauwelijks. Maar dat is een goed teken, want zo gaat het nu eenmaal. Is men het er mee eens, dan reageer je niet; is men het er niet mee eens, dan kun je ingezonden brieven verwachten. De contacten in de wandelgangen maken echter wel duidelijk dat men de series zeer waardeert. Natuurlijk zijn er in de loop der jaren ook andere series aan bod gekomen, gecoördineerd door anderen.”

Themanummers

“Themanummers heb ik altijd ervaren als een feest. Om het thema voor het kerstnummer uit te werken, wordt een kleine werkgroep gevormd. We vinden soms zelfs mensen buiten Nederland bereid mee te werken, zoals in het nummer over Jozef. Jozef de timmerman vertelt het verhaal van de technische school in Jessore, in Bangladesh. Prachtig is ook

* Collage van foto's die Arie Moolenaar de afgelopen twaalf jaar maakte voor Kerk in de Stad; van stadswandelingen tot boekrecensies, historische plekje's en bijzondere kerken. Zijn grote passies: kerk en geschiedenis.

dat de veertigdagentijd aandacht krijgt. Denk maar aan de geuren en kleuren; de recepten voor een sobere maaltijd. Uitermate boeiend was het om te werken aan het themanummer over Calvijn in 2009, zowel door het schrijven van artikelen als het mee nadenken over de opzet en het vinden van andere schrijvers. Het is inmiddels een traditie om met Kerst en Pasen uit te gaan van een thema. Vasthouden, lijkt me zo.”

Boekbesprekingen

Boeiend zijn voor Arie Moolenaar tevens de boekbesprekingen. Hij coördineerde al die jaren de recensies in Kerk in de Stad. Daar-

Ook het nieuwe liedboek vraagt om discussie of antwoord, meent Arie Moolenaar. “Er wordt gewerkt aan Psalmen voor nu, een hele nieuwe psalmberijming, een nieuw evangelische liedboek wordt uitgebracht. Boeiende initiatieven allemaal.”

“Een nadeel vind ik wel, dat het blad geen vaste boekenrubriek heeft. Het is me regelmatig overkomen, dat een bespreking enkele maanden op de plank bleef liggen. Wellicht wordt hier aandacht aan gegeven bij de mogelijke nieuwe opzet en/of uitgave van het blad.”

Visie

“Vragen over krimpen, groeien, verandering van de opzet van kerk-zijn, komen in veel boeken aan de orde. Dit is soms te weinig te zien in het kerkblad. Welke visie wordt er in de Utrechtse gemeenten ontwikkeld? Gebouwen worden gesloten, gemeenten fuseren en besluiten later toch eigen accenten vast te houden. Voor welke uitdaging staat de Protestantse Gemeente Utrecht; hoe houd je elkaar vast, geef je elkaar ruimte, zie je de toekomst tegemoet. Het zou boeiend zijn hieraan een serie te gaan besteden, waarin de voorgangers, de gemeenteleden – jong en oud, en de vele vrijwilligers aan het woord komen.”

Jammer is beslist te noemen, dat de jongerenpagina niet langer opgenomen kon worden nadat Pia ten Hoeve het stedelijk jeugdwerk verruilde met andere diaconale taken. Dit ervaar ik nog steeds als een gemis.”

Rubrieksindeling

Heb je een advies voor de redactie 'zonder Arie' in de toekomst? Moet, met andere woorden, het blad drastisch dan wel geleidelijk qua inhoud veranderen?

Arie: “Zet het blad op in rubrieken, zoals je dat in de kranten ziet. Betrek jongeren in de nieuwe opzet van het blad. Zij zijn de toekomst. Zorg dat het blad ook via een app op een tablet te lezen is. Jongeren doen dit al, is mijn ervaring bij mijn kinderen. Ouderen gaan dit steeds meer doen. Speel op deze ontwikkeling in. Denk goed na over de verhouding van het blad voor heel de stad en de website en uitgaven van de wijk-gemeenten. Wat hoort bij de één en wat bij de ander thuis? Stem dat op elkaar af. Sluit je niet op, maar zet de kerkdeuren wagenwijd open. Dit was al zo in de Middeleeuwen, dat is nu meer dan ooit nodig.”

“Graag wil ik tot slot allen en vooral de leden van de redactie, hartelijk bedanken voor het vertrouwen en de inspirerende gesprekken en ontmoetingen. Ook aan de lezers de beste wensen voor het nieuwe jaar. Het blad en de Protestantse Gemeente te Utrecht gaan spannende tijden tegemoet! Van harte alle goeds en Gods zegen toegewenst.”

Afscheid tijdens nieuwjaarsreceptie

De Algemene Kerkenraad besteedt aandacht aan het afscheid van Arie Moolenaar tijdens de nieuwjaarsreceptie, op 7 januari 's avonds in de Domkerk. Voorafgaand aan deze bijeenkomst hebben de andere redactieleden Arie dan al officieel uitgezwaaid. De laatste door hem voorgezeten vergadering was op 30 november.

Oecumenische viering in Wilhelminakerk

In de week van Gebed voor de Eenheid wordt in de Wilhelminakerk een oecumenische viering gehouden op vrijdagavond 22 januari om 19.00 uur. De viering heeft als thema ‘Het woord is aan jou’; naar aanleiding van 1 Petrus 2: 9 waarin staat dat wij geroepen zijn om de machtige daden van de Heer te verkondigen. De viering wordt gezamenlijk voorbereid door de St. Martinusparochie (locatie Aloysiuskerk), de Holy Trinity Anglican Church en de Wilhelminakerk. Na afloop is er gelegenheid om elkaar te ontmoeten bij een kopje koffie/thee. Van harte welkom!

Werkdag over migrantenkerken

Op steeds meer plekken in Nederland werken protestantse gemeentes samen met migrantenkerken. Ze gebruiken hetzelfde kerkgebouw of werken samen in de buurt. Er gaat veel goed in die samenwerking. Maar soms zijn er ook te hoge verwachtingen, teleurstellingen en wederzijdse irritaties. Dat geldt des te meer als er sprake is van verschil in omgangsvormen, bezit en ook geloof. Op zaterdag 23 januari houdt de Protestantse Kerk in Nederland samen met Stichting Oikos een werkdag over interculturele communicatie om de samenwerking tussen protestantse gemeentes en migrantenkerken te verbeteren. De werkdag, in het PKN-hoofgebouw aan de Haydnlaan is bedoeld voor gemeenten en migrantenkerken met plannen voor samenwerking of ervaring daarmee. Het begint om half tien en duurt tot drie uur.

Tijdens de werkdag krijgen de deelnemers nieuwe inzichten aangereikt die kunnen helpen om te komen tot een goede samenwerking. Ondanks een gedeeld christelijk geloof en de goede wil aan in de samenwerking aan beide zijdes ook ongemak ontstaan. De werkdag opent met praktische ervaringen, gepresenteerd door Pieter van Winden (interim-predikant, onderzoeker samenwerking protestantse gemeenten en migrantenkerken, Martha Frederiks (hoogleraar wereldchristendom) belicht de verschillende verwachtingen. Max Koffi (trainer) en Bart Brandsma (trainer) gaan in op de interculturele communicatie en het wij-zij denken. Deelname aan de werkdag kost niets, er wordt een vrijwillige financiële bijdrage gevraagd. Opgaven kan via de mail: oikos@stichtingoikos.nl of telefonisch: 2361 500.

Leerhuis met prof. Borgman

In het Johannescentrum gaat in januari het Leerhuis door dat in het najaar is gestart. Op 13 en 27 januari zijn er weer leerhuisavonden, van het thema 'Zo zou het kunnen'. Oftewel: hoe grote woorden opnieuw kunnen gaan leven.

* Prof. Borgman.

Decennia lang hebben wij gemeend dat we de grote woorden uit de christelijke traditie klein moesten maken willen ze ons nog kunnen aanspreken. Hun betekenis moest aan onze situatie worden aangepast – sommigen menen dat nog altijd. Prof. Erik Borgman, hoogleraar aan de Universiteit Tilburg, stelt daarbij zijn vragen en onderzoekt met ons hoe deze woorden – en de realiteit waarover zij spreken – óns kunnen veranderen. Borgman: "Een christendom dat alleen een ethisch restje overeind houdt – goed zijn voor elkaar – moet uiteindelijk toch alles zelf doen. Dat geeft weinig perspectief, want zo goed brengen we het er niet vanaf in de wereld, zelfs met al onze goede wil."

De avonden worden gehouden in het Johannescentrum, Moezeldreef 400, Utrecht-Overvecht. We beginnen om 20.15 uur precies en eindigen om 22.00 uur. Halverwege de avond is er een pauze. De avonden hebben het karakter van een hoorcollege. De kosten bedragen tien euro per avond. Komt u beide avonden? Dan bedragen de kosten vijftien euro. Deelnemers wordt verzocht het bedrag over te maken op IBAN NL 51 INGB 000 1763920 ten name van: Leerhuis Johannescentrum -- Overvecht te Utrecht. Inlichtingen en opgave bij: Kees Wijnen, St. Eustatiusdreef 308, 3564 GG Utrecht, telefoon 2624 278, e-mail: wijnenkees@gmail.com.

Jacobikerker wil Bijbelkring 60+

Binnen de Jacobikerker heeft een inventarisatie plaats om te komen tot een 60+ kring. Wie interesse heeft in deelname aan een Bijbelkring van mensen rond de zestig jaar, kan een e-mail sturen naar: bijbelkring@jacobikerker.nl of contact opnemen met de bijbelkringcoördinatoren Anne Wassinkmaat, Janice Heijstek of ouderling Marleen van Meijeren. Bij voldoende belangstelling onderzoeken deze gemeenteleden of de nieuwe kring kan worden opgestart.

*Tora, basis van de bijbel(studie).

AANTAL WIJKEN (DERTIEN) ZAL IN TOEKOMST AFNEMEN

Volledig voor de wijkgemeente

(vervolg van voorpagina)

Ieders bijdrage komt echt ten goede aan de wijkgemeente die de Kerkbalansbrief stuurt. Iedere wijk heeft een eigen exploitatie. Elke euro die meer of minder binnenkomt bij de wijk, vergroot of verkleint de eigen financiële ruimte.

Soms wordt gevraagd hoeveel Kerkbalans-geld 'verdwijnt' naar de PGU of de PKN. Het antwoord is: Kerkbalans komt volledig ten goede aan de eigen wijk. De wijken betalen wel mee aan de werkzaamheden die door de PGU en de PKN worden verricht voor de wijken, denk aan de ondersteuning bij beheer en onderhoud van de gebouwen, overleg over arbeidsvoorwaarden, personeelszaken en salarisadministratie, leden- en bijdragenadministratie (waaronder de uitvoering van Actie Kerkbalans), enzovoort.

Veranderingen

De kerk verandert en krimpt. Er zijn nu in Utrecht nog dertien gemeenten in dertien kerkgebouwen. Misschien verdwijnen sommige daarvan in de komende jaren. Voor de leden die merken dat hun gemeente kleiner wordt en het financieel steeds moeilijker krijgt, is dat pijnlijk. Maar het is ook deel van een proces, waarbij sommige

vormen van kerk zijn minder aanspreken bij een volgende generatie, en andere juist opkomen en groeien.

Die verschuivingen zijn zichtbaar binnen de PGU. In het onderstaande schema zijn de Kerkbalans-inkomsten in 2015 vergeleken met die van vijf jaar geleden. Wat in de eerste plaats opvalt is dat het (verwachte) totaal aan Kerkbalansbijdragen in 2015 nauwelijks lager is dan in 2010, maar dat het aantal bijdragen wel met twintig procent is gedaald. Dit is gecompenseerd, door de hoogte van de bijdragen; het gemiddelde

is in vijf jaar gestegen van € 376 naar € 461!

'Winst en verlies'

Acht gemeenten zijn er financieel op achteruit gegaan, vier zijn er gegroeid.

De CentrumGemeente is opgeheven, maar dat betekent niet dat haar bijdragen verloren zijn gegaan voor de PGU. Van de € 56.000 is € 18.000 bij de EUG terecht gekomen, € 17.000 bij de JohannesCentrumgemeente en € 5.000 bij andere wijken; er is dus € 16.000 weggevallen.

De andere grote 'verliezer' is Utrecht-West, waarbij er natuurlijk een verband is met het vertrek uit de Triumfatorkerk en de Pniëlkerk. Van de € 55.000 die daar is weggevallen, is € 8.000 bij andere wijken terechtgekomen.

De wijken die het de laatste jaren goed doen zijn Nieuwe Kerk, Jacobikerker en het Citypastoraat Domkerk. Daar zijn de Kerkbalans-inkomsten flink gegroeid, maar vooral door hogere bijdragen, en niet door meer gevers.

Verversing

Belangrijk is nog om te melden dat er niet alleen bijdragen weg-

vallen, door leden die overlijden of verhuizen. Van de bijdragen in 2015 zijn er 721, samen goed voor ruim € 252.000, nieuw ten opzichte van 2010; dat is een 'verversing' in vijf jaar van bijna twintig procent! Dus ondanks de krimp komen er ook nog steeds nieuwe leden bij in onze wijkgemeenten, die willen en kunnen bijdragen.

Toekomst

Uit deze cijfers blijkt dat de kerk kleiner wordt. Dat betekent dat er in de toekomst misschien minder wijkgemeenten en minder kerkgebouwen nodig zijn. Maar uit de cijfers blijkt tevens dat er nog steeds veel leden zijn die zich (ook!) financieel verantwoordelijk voelen bij hun gemeente. Uw Kerkbalans-bijdrage is geen weggegooid geld, want ondanks allerlei veranderingen blijven er in Utrecht vitale wijkgemeenten met enthousiaste leden actief.

Als de Kerkbalans-envelop binnenkort bij u in de bus valt, lees dan de informatie over uw wijkgemeente en overweeg wat u dit jaar kan en wil bijdragen aan haar toekomst.

Wijkgemeente	Kerkbalansbijdragen 2010			Kerkbalansbijdragen 2015			In 5 jaar af en bij	
	Aantal	Gemid.	Totaal	Aantal	Gemid.	Totaal	Aantal	Totaal
EUG - Janskerk	116	€ 499	€ 57.910	121	€ 558	€ 67.570	5	€ 9.660
Jacobikerker	343	€ 505	€ 173.212	352	€ 633	€ 222.989	9	€ 49.777
Centrumgemeente	112	€ 503	€ 56.309				-112	-€ 56.309
Citypastoraat Domkerk	220	€ 377	€ 82.831	222	€ 493	€ 109.432	2	€ 26.601
Zuilen - Bethelkerk	280	€ 240	€ 67.100	228	€ 276	€ 62.995	-52	-€ 4.105
Zuilen - Oranjekapel	97	€ 252	€ 24.447	77	€ 266	€ 20.496	-20	-€ 3.951
JohannesCentrum	367	€ 280	€ 102.753	313	€ 320	€ 100.146	-54	-€ 2.607
Nieuwe Kerk	273	€ 341	€ 93.139	238	€ 618	€ 147.188	-35	€ 54.049
Tuindorpkerk	420	€ 445	€ 187.037	322	€ 525	€ 168.980	-98	-€ 18.057
Wilhelminakerk	214	€ 345	€ 73.743	149	€ 429	€ 63.849	-65	-€ 9.895
Nicolaikerker	330	€ 444	€ 146.503	288	€ 474	€ 136.459	-42	-€ 10.044
Marcuskerk	285	€ 322	€ 91.640	242	€ 371	€ 89.902	-43	-€ 1.737
Utrecht-West	475	€ 375	€ 178.293	297	€ 415	€ 123.337	-178	-€ 54.956
De Haven				6	€ 766	€ 4.595	6	€ 4.595
Overig	32	€ 186	€ 5.943	7	€ 390	€ 2.732	-25	-€ 3.211
Totaal PGU	3.564	€ 376	€ 1.340.859	2.862	€ 461	€ 1.320.671	-702	-€ 20.189

Nieuw: Kerkbalans via internet

* De vorig jaar ingevoerde digitale betaling van Kerkbalans sorteert veel positief effect.

2016: het jaar van de nieuwe verbindingen!

Marieke Silleviss Smitt

Van harte een hoopvol en liefdevol 2016 gewenst, met de moed en het vertrouwen om nieuwe verbindingen aan te gaan en te onderhouden! Als ik iets in 2015 heb geleerd, dan is het dit: die ruimte voor nieuwe verbindingen is er! Het is alleen maar een kwestie van de eerste stap zetten, in beweging komen. 2015 werd gekenmerkt door religieus geweld, oorlog en het grootste aantal vluchtelingen ooit in Nederland geteld. Dat 2016 gekenmerkt mag worden door religieuze vriendschappen, vrede en nog meer vrede en de daarmee samenhangende rechtvaardigheid voor de vluchtelingen en daarmee voor ons allemaal. Nogmaals: die ruimte is er! Het afgelopen jaar heb ik gezien hoeveel mensen in beweging kwamen en nieuwe verbindingen maakten: de internationale socialisten met onze eigen Protestantse gemeente, de moskeeën met mensen van al-

lerlei slag, broederlijk en zusterlijk kledingstukken uitzoekend voor de mannen in de Beatrixhal. Maar ook verschillende kerkgemeenschappen maakten nieuwe verbindingen met elkaar, christenen van allerlei afkomst en kleur sloegen de handen ineen en maakten letterlijk ruimte voor de nieuwe Utrechters. Dat dat mag beklijven, dat dat mag groeien en bloeien, dat angst plaats mag maken voor vertrouwen en steeds meer vertrouwen. En nogmaals: die ruimte is er! Letterlijk.

Zo is er in de nieuwe, in mijn ogen schitterende, Ulumoskee in Lombok een ruimte voor gebed, speciaal voor anders-gelovigen. Je gaat bij de hoofdingang binnen, loopt de trap op en meteen het kamertje links daar is het: een gestoffeerde ruimte, met aan weerszijden tegen de wand stoelen en een kapstok. Verwarmd, verlicht. Je kunt er zo binnen, de deur sluiten en in stilte een gebed om

vrede bidden. Het is een stilte-ruimte voor ieder die op eigen wijze tot God wil bidden, middenin die hagelnieuwe en iconische moskee.

Officieel is deze gebedsruimte voor anders-gelovigen nog niet geopend. Het bijpassend ceremonieel en hoe dit naar buiten gebracht moet worden is iets wat uitgesteld wordt. Ik weet niet waarom, constateer alleen dat het zo is. Terwijl de ruimte al vanaf de opening van de moskee er is, wachtend op de eerste stappen van hen die willen bidden. In de adventstijd, die sterke liturgische tijd vol verlangen naar vrede, heb ik de stoute schoenen aangetrokken, ben vragend naar de moskee gegaan en werd met open armen ontvangen. Ik heb de schoenen uitgetrokken en heb geknield op dat tapijt, in de ruimte van God, die anders-gelovigen mij bieden. Op de weg naar huis kwam ik bij het kruispunt Amin en Daniël tegen, twee vluchtelingen die ik ken vanuit Villa Vrede en Toevlucht, op weg naar

VAN ONDEREN

het gebed in de moskee. Hoe verbinding was het om net zelf uit dat gebedshuis gekomen te zijn. Op 2016, het jaar van nieuwe verbindingen! Ga je mee die ruimte in? Want: groot is de wereld en lang duurt de tijd, maar klein zijn de voeten die gaan waar geen wegen gaan, overal heen!

Externe fondsenwerving geeft ruimte in begroting Diaconie 2016

Peter Gijbertsen

penningmeester Protestantse Diaconie Utrecht

In het financieel beleid van de Protestantse Diaconie Utrecht (zo heet sinds 1 januari het vroegere DMO) is opgenomen dat telkens wordt gestreefd naar een sluitende begroting. Bij de presentatie van de begroting 2015 in Kerk in de Stad was het opschrift "DMO heeft voor 2015 een sluitende begroting". Ook voor 2016 geldt dat sprake is van een sluitende begroting.

Door de co-financiering van enkele projecten door externe partijen en het verder implementeren van beleidsmaatregelen is er zelfs ruimte ontstaan in de begroting voor 2016 om nieuwe initiatieven mogelijk te maken. De hierboven bedoelde beleidsmaatregelen zijn gericht op het besparen van kosten, het verder flexibiliseren van de organisatie en het aantrekken van 'levend geld'.

Fondsenwerving

In de achterliggende periode heeft de teamleider van de Protestantse Diaconie Utrecht, Dirk van den Hoven, een opleiding gevolgd aan de IF-academy die gericht is op het verwerven van kennis en vaardigheden op het gebied van fondsenwerving. Hij rondde deze opleiding eind 2015 af met de presentatie van het Beleidsplan Fondsenwerving DMO. Dit beleidsplan is door de Protestantse Diaconie Utrecht in de vergadering van 28 oktober 2015 goedgekeurd. Aan dit plan zal in 2016 verder uitvoering worden gegeven. In 2015 heeft de aandacht van, met name Dirk van den Hoven, voor Fondsenwerving al aansprekende resultaten opgeleverd. Met name de geïntensiveerde samenwerking met de Katholieke Caritas Utrecht, de nieuwe samenwerking met de vermogensfondsen Stichting Rotterdam en Skanfonds verdienen hier vermelding.

Ruimte in 2016

De ruimte die binnen de begroting voor 2016 is ontstaan zal

deels (€ 10.000) worden aangewend voor de financiering van nieuwe projecten. Het opstarten van eigen diaconale projecten brengt kosten met zich mee die hieruit kunnen worden voldaan. Voor de cofinanciering van dergelijke projecten worden externe fondsen aangezocht die veelal als voorwaarde stellen dat de Protestantse Diaconie Utrecht ook zelf een deel van de projectkosten voor haar rekening neemt. Het budget dat in de begroting 2016 is opgenomen voor de financiering van nieuwe projecten kan dan als hefboom fungeren om externe fondsen te verkrijgen. Daarnaast is voorzien in de kosten van een intern vernieuwingsproject van de organisatie van de Protestantse Diaconie Utrecht (Duurzaam Diaconaat). Hiervoor is een bedrag van € 7.500 in de begroting opgenomen. Een deel van de ruimte binnen de begroting 2016 (€ 20.000) is bedoeld voor specifiek missionair werk binnen de PGU en voor het ontplooiën van nieuwe diaconaal missionaire initiatieven ter verzekering van de kerkelijke aanwezigheid in de diverse wijken binnen de stad Utrecht.

Steunaanvragen

In de begroting 2015 was aanzienlijk minder begroot dan in 2014 (ongeveer € 30.000) voor aanvragen van derden. Hieronder zijn begrepen de aanvragen die door organisaties als Villa Vrede (dagopvang vluchtelingen) en STIL (juridische en medische begeleiding van vluchtelingen) bij de Protestantse Diaconie Utrecht worden ingediend voor het (mede)financieren van diaconaal-missionair werk in de stad Utrecht. Deze begrotingspost vormt de sluitpost van de begroting. In de begroting 2016 is voor de behandeling van aanvragen van derden een bedrag opgenomen van € 59.350. Deze toename is deels ontstaan door de resultaten van de externe fondsenwerving en deels doordat een langlopende verplichting aan het Stiltecentrum in 2015 is afgelopen.

Begrotingstotaal

De begrote uitgaven voor 2016 bedragen € 986.000, ten opzichte

*Vluchtelingen, belangrijk onderdeel van het diaconale werk (archieffoto).

van € 896.500 in 2015. De kosten voor het ouderenwerk (€ 70.000) zijn hierbij inbegrepen. Deze kosten zullen ten laste komen van een daarvoor aangehouden bestemmingsreserve. De kosten voor het project Jong meedoen (in Zuilen en Ondiep, € 27.000) komen ten laste van de bestemmingsreserve Jeugd- en Jongerendiaconaat.

Toekomst

Ondanks de sluitende begroting van de Protestantse Diaconie Utrecht voor 2016 is er inhoudende zorg over de huidige situatie op de financiële markten en de gevolgen daarvan voor de opbrengsten van het vermogen van de Protestantse Diaconie Utrecht. Door de historisch lage rentestanden levert het belegde vermogen een laag rendement op. De inkomsten uit het vermogen nemen daardoor af. Er zijn geen reële alternatieven om het

vermogen van de Protestantse Diaconie Utrecht, binnen de gestelde kaders, beter te laten renderen. Het ligt daardoor in de lijn der verwachting dat de inkomsten in de toekomst zullen afnemen. De dalende inkomsten maken heroverweging van de door de Protestantse Diaconie Utrecht gehanteerde begrotings-systematiek noodzakelijk.

Bij het opstellen van de begroting gaat de Protestantse Diaconie Utrecht uit van een (fictief) rendement op het vermogen van vijf procent. Aan dit uitgangspunt houdt de Protestantse Diaconie Utrecht ook voor de begroting van 2016 vast. Dit uitgangspunt is ontleend aan de praktijk over een lange periode in het verleden. Op dit moment worden dergelijke rendementen echter niet gerealiseerd. Bezien zal moeten worden of dit percentage als uitgangspunt in de toekomst houdbaar zal zijn.

Utrecht Lezing over de Moeder Gods

Wonderdoenster Maria, de moeder Gods. De Utrecht Lezing van woensdagmiddag 27 januari gaat over wonderdoende iconen. Drs. Desirée Krikhaar houdt deze voordracht in Parc Transwijk om 14.00 uur. Drs. Desirée Krikhaar is kunsthistorica met specialisatie Byzantijnse Kunst en Iconen en is gastconservator bij het Catharijneconvent. De legende zegt dat de iconen van de Moeder Gods op wonderbaarlijke wijze zijn ontstaan in Jeruzalem, want daar woonde Maria. En ze veroorzaakten zelf ook vele wonderen. Ze zijn in de christelijke wereld terecht gekomen door onder andere pelgrimages, geschenken en vooral roofbuit. Ook vertelt de legende dat ze soms uit wolken neerdaalden, op vuurzulen gezien werden of over zee zwommen en aanspoelden. In de annalen zijn aan deze iconen onverklaarbare reddingen en genezingen door de Moeder Gods toegekend.

Het comité Utrecht Lezingen krijgt veel positieve reacties op het aantrekkelijke programma van het seizoen 2015-2016. Veel ouderen hebben vanaf september kunnen genieten van een grote variatie in onderwerpen zoals: 'Marc Chagall, de kleuren van de ziel' en het onderwerp: 'Joden en Jodendom, het uitverkoren volk?' En de uitleg over Stamceltherapie: kunnen stamcellen het hart genezen.

Het aantrekkelijke van de Utrecht Lezingen is verscheidenheid in thema's. Of het nu gaat over godsdienst en samenleving, maatschappelijke ontwikkelingen, kunst en cultuur, de lezingen bieden 'voor elk wat wils'. De sprekers zijn niet alleen deskundig, maar ze zijn ook in staat hun onderwerp op een voor iedereen begrijpelijke manier naar voren te brengen. En allemaal vertellen ze met veel enthousiasme over hun vakgebied. Meestal gaat hun verhaal gepaard met het tonen van beelden in de vorm van een PowerPoint presentatie. Alleen maar luisteren kan, maar er is ook altijd ruimte voor discussie. Op 24 februari behandelt dr. Herman Obdeijn het actuele onderwerp Het huis van de islam. Op 23 maart wordt de serie afgesloten met kunst. Drs. Everdien Hoek toont ons de beelden van Een artistieke verwantschap; Edvard Munch en Vincent van Gogh.

De toegang en de koffie en thee zijn gratis. Wel verwachten de organisatoren van de Utrecht Lezingen een bijdrage in de collecte van minimaal vijf euro om de kosten te dekken. Iedereen is hartelijk welkom. De zaal is open vanaf 13.30 uur.

* De icon 'Moeder Gods'.

De Algemene Kerkenraad maakt hierdoor bekend dat hij in zijn vergadering van 7 december 2015 heeft verkozen tot ambtsdragers in de zin van Ordinantie 3-6-5 en 4-9-2 van de Protestantse kerkorde (PKO):

1. op voordracht van het College van Kerkrentmeesters, de heer Hans Hendriks tot ouderling-kerkrentmeester in de functie van secretaris binnen het College van Kerkrentmeesters;
  2. op voordracht van het College van Diakenen, de heer Herre Talsma tot diaken in de functie van voorzitter binnen het College van Diakenen;
  3. op voordracht van het College van Diakenen, de heer Rien van Dieren tot diaken in de functie van penningmeester binnen het College van Diakenen;
- De verkozenen hebben hun roeping aanvaard.

Eventuele bezwaren tegen de gevolgde procedure of tegen hun bevestiging respectievelijk verbintenis kunnen uiterlijk binnen vijf dagen na deze bekendmaking schriftelijk en ondertekend bij de Algemene Kerkenraad ter attentie van T. van Kooten (scriba), Margaretha van Parmadreef 14, 3561 SR Utrecht worden ingediend.

* DMO-teamleider Dirk van den Hoven volgde een opleiding ter vergroting van vaardigheden op het gebied van fondsenwerving.

Studieconferentie christelijke filosofen

Zaterdag 16 januari houdt de stichting voor christelijke filosofie haar jaarlijkse studieconferentie in het gebouw van ROC Midden Nederland, Vondellaan 174. Prof.dr. Harry Kunneman spreekt over: 'Normatieve praktijken – een aanknopingspunt voor nieuwe vormen van morele binding?'. Kunneman is hoogleraar sociale en politieke theorie aan de Universiteit voor Humanistiek. Prof.dr. Jan Hoogland en dr. ir. Jan van der Stoep verzorgen een co-referaat. De studiedag begint om 10.00 uur en duurt tot 16.00 uur. Tijdens de lunch is er een boekenmarkt. In het middagprogramma zijn er workshops van Arjan de Visser: Doelen in het onderwijs, een vergelijking tussen Wilhelm Von Humboldt en Bavinck. En van Henk Geertsema: Het Bijbelse grondmotief, bezinning noodzakelijk; van Sander Griffioen: De betekenis van het denken van J.P.A. Mekkes; van Gerrit Glas: Normatieve praktijken en hun context en van Maarten Verkerk: Professionele praktijken en gebruikerspraktijken. Toegangsprijs en betaling: Voor leden van de VRV en studenten is de toegang tien euro en voor niet-leden vijftien euro. Koffie/thee, lunch en borrel na afloop zijn inbegrepen. Dit bedrag dient te worden geboekt op rekeningnummer NL33INGB0001209598 ten name van SCF te Amersfoort onder vermelding van: Studieconferentie 2016. Aanmelding bij voorkeur door te mailen naar: ledenadministratie@christelijkefilosofie.nl of via telefoonnummer 033-4328 288. Aanmelden kan tot uiterlijk 12 januari.

Grote gift aan stadsmuseum

Museum Catharijneconvent heeft een aanzienlijke schenking uit de nalatenschap van de in 2014 overleden architect en Vriend van het museum Jacobus (Koos) Bogaards ontvangen. De schenking is dermate omvangrijk dat er ruimte ontstaat voor buitengewoon ambitieuze aankopen. De donatie zal onder andere worden gebruikt om de collectie middeleeuwse kunst van het museum te versterken. Koos Bogaards (1926-2014) was een fervent kunstliefhebber en zeer betrokken bij Museum Catharijneconvent. Zo was hij twintig jaar lang begunstiger van het museum. Ook was hij bevriend met oud-directeur Henri Defoer. Koos Bogaards had veel belangstelling voor religieuze kunst. Zijn grootste waardering ging uit naar werken uit de Middeleeuwen en de Renaissance. Als architect was hij gespecialiseerd in monumentenzorg. Hij heeft bijvoorbeeld gewerkt aan de Koninklijke Stallen, de restauratie van de vestingstad Heusden aan de Maas en aan de Gevangenpoort. In de jaren 1970 en 1980 heeft hij zelf ook nieuwe kerkgebouwen ontworpen en gebouwd.

Steeds meer mensen nemen Museum Catharijneconvent als begunstiger op in hun testament. Hiermee steunen ze het museum op het gebied van aankopen, onderzoek, restauratie, educatie en tentoonstellingen.

Steven Slappendel

In januari zijn er twee zeer verschillende activiteiten in het kader van het jaarthema 'Volgen, wie durft?' van Vorming en Toerusting van de Nicolaïkerk.

Op donderdag 21 januari om 20.00 uur, inloop vanaf 19.30 uur, is er een workshop Argentijnse Tango: Leiderschap is een veelbesproken onderwerp. In de politiek, in het management, in je persoonlijke ontwikkeling. Maar hoe zit het met volgerschap? Is volgen alleen maar passief? Initiatiefloos? Met de meute mee? Op deze avond gaan we aan de hand van de Argentijnse Tango de kwaliteiten van het volgerschap onderzoeken. En de wisselwerking met het leiden.

In verband met het inhuren van de docent willen we u vragen zich vooraf in te schrijven. Dit kan via vt@nicolaïkerk.nl of 06-4444 2706.

Op maandag 25 januari start ds Dirk Neven een serie met drie bijeenkomsten van het Bijbels leerhuis. De eerste betreft 'Onze eigen, favoriete bijbelpersonages'. In deze serie bespreken we verhalen waarin het geheim van de navolging aan de orde komt. Het volgen, navolgen, blijkt zegenrijk te kunnen zijn, maar kan ook tot ellende leiden, en tot een vergeten van je roeping als mens en volk. De eerste avond staan onze eigen, favoriete bijbelpersonages centraal. Wat maakt hem of haar zo bijzonder? Wat leer je van hem of

haar voor je eigen gelovige menszijn? We delen onze verhalen en ervaringen. Dit jaar willen we voorafgaand aan het leerhuis voor wie gelegenheid hebben samen eten. Verschillende groepen uit de kerk zorgen voor het eten. In verband met de inkoop horen we graag vooraf wie mee eet. Aanmelden voor de maaltijd kan tot vrijdag voorafgaand aan het leerhuis via vt@nicolaïkerk.nl of 06-44442706. Mee-eten is uiteraard niet verplicht, u kunt ook bij het leerhuis zelf aansluiten. De bijeenkomst

vindt plaats in de Tuinzaal van het Centraal Museum (ingang Nicolaasdwarstraat). Aanvang: maaltijd 19.00 uur, aansluitend leerhuis om 20.00 uur. Voor de agenda alvast: op dinsdag 5 februari is er weer een filmavond waarop Die Welle van Dennis Gansel (2008) wordt vertoond.

Meer informatie over het jaarthema staat op de website www.nicolaïkerk.nl en in de kerk ligt het programmaboekje van de beleidsraad Vorming en Toerusting.

VORMING EN TOERUSTING NICOLAÏKERK

Volgen, wie durft? Ook bij de tango!

Cantatevesper afsluiting van de Nieuwjaarsduik in de Klaaskerk

Steven Slappendel

* Cantatevesper in de Nicolaïkerk (foto Steven Slappendel).

Op zondag 10 januari werkt de Nicolaïkerk mee aan het programma van de 'Nieuwjaarsduik', de Culturele Zondag die de jaarlijkse opmaat is voor het tweede gedeelte van het cultuurseizoen 2015-2016. Aan het eind van het programma staat een cantatevesper met de Bachcantate 'Meinen Jesum laß ich nicht' (BWV 124).

Na de zondagmorgendienst gaan we om 12.30 uur 'Zingend met elkaar (verder) het nieuwe jaar in' met De Steegzangers o.l.v. Paul Krijnen. Het Utrechtse koor De Steegzangers startte eind jaren '90, in het buurthuis in de Zeven Steegjes. In de loop der jaren is dit koor uitgegroeid van een zanggroep met vooral plezier in zingen, tot een levendig koor, dat het publiek kan enthousiasmeren en ontroeren onder de bezielen, artistieke leiding van dirigent

Paul Krijnen. Er wordt vierstemmig, Nederlandstalig gezongen zowel klassiek als hedendaags. De Steegzangers werken dit jaar opnieuw mee aan de Zing-In. Natuurlijk zingt het koor ook samen met het publiek een aantal liederen. Aansluitend om 13.00 uur klinkt de Hemony-beiaard bij 'Klokken luiden het jaar in...': Malgosia Fiebig, onze stadsbeiaardier, zorgt voor een frisse 'duik' en speelt daarbij ook de 'verplichte nieuwjaarsnummers van Strauss'.

Vibrating

Om 14.00 uur gaat 'Vibrating', een preview voor het 'Festival Nieuwe Muziek in de Klaas' dat van 3 tot en met 6 maart wordt georganiseerd door de stichting NicolaiConcerten. In deze preview staan op het programma werken van Nederlandse componisten. Koor- en orgelwerken van o.a. Straesser, Welmers, van Berkum, Tanke en Bruinen worden uitgevoerd. Aan het eind

klinkt als opmaat voor de cantatevesper ook oude muziek van de beroemde 17e-eeuwse componist Jan Pieterszoon Sweelinck: zijn grootse bewerking over Pseume 150 Or soit loué l'Éternel. Het programma wordt uitgevoerd door het Kamerkoor Next o.l.v. Fokko Oldenhuis, Berry van Berkum en Ko Zwanenburg, orgel, en Fredrike de Winter, slagwerk.

Cantatevesper

De afsluiting van het programma van deze Nieuwjaarsduik is een cantatevesper met de Bachcantate 'Meinen Jesum laß ich nicht' (BWV 124). Deze koraalcantate is gebaseerd op een lied met dezelfde titel van Christian Keymann uit 1658. Bach componeerde deze cantate voor 7 januari 1725, de eerste zondag na Epifanie (Driekoningen). Het was de zevende cantate die Bach schreef voor de periode Eerste Kerstdag tot en met de eerste zondag na Epifanie. De cantate

werd geschreven bij het evangelieverhaal in Lucas 2 : 41-52 over de 12-jarige Jezus in de tempel. Het Magnificat in deze vesper is in g gecomponeerd door Antonio Vivaldi. Vivaldi is het meest bekend geworden vanwege zijn instrumentale werken. Hij schreef zijn meeste muziek voor de kinderen van het Ospedale della Pietà, een weeshuis in Venetië. Daarnaast componeerde hij ook kerkmuziek. Het "Gloria" is zijn bekendste koorwerk geworden. Het Magnificat in g schreef hij voor de vespers. Het is een prachtig werk, waarin het koor en de solisten elkaar afwisselen.

De lezing is Romeinen 12 en de cantorij zingt Psalm 100. De Cappella di San Nicolai, vocale solisten en de Vespercantorij o.l.v. Ko Zwanenburg en Berry van Berkum, orgel, staan voor de uitvoering van deze kerkmuziek.

Meer informatie: www.nicolaïkerk.nl en www.nicolaiconcerten.nl.

LITURGIST MARIAN GEURTSSEN MEDEAUTEUR BOEK 'ZALIG GEBAKKEN'

Van Sint-Maartenshoeven tot Magdalenabroodjes

Elly Bakker

“Wie geniet er niet van de geur van vers gebakken broodjes? Of koekjes bakken met kinderen – voor bijna iedereen toch een feest? Tijdens het bakken komen de verhalen rond de keukentafel vanzelf: verhalen van vroeger die van generatie op generatie zijn doorgegeven, verhalen over de recepten en over de kleurrijke tradities waarmee ze te maken hebben.” Zo luidt de aankondiging van ‘Zalig gebakken’, een boek met recepten van heiligedagen wereldwijd. Het boek brengt recepten, feesttradities en verhalen samen voor veertig feestdagen op de christelijke jaarkalender: van speculaaspop uit Nederland tot Sint-Maartenshoeven uit Polen en van Duitse Maria Magdalenakoekjes tot Sint-Jacobstaart uit Santiago de Compostela. Het boek begint bij Driekoningen.

Een boek met ‘heilige’ recepten en -tradities uit heel Europa, vertaald voor de Nederlandse keukens. Zo kan iemand thuis haar verjaardags- of naamheilige uitzoeken, broodjes en koekjes bakken, de verhalen erbij vertellen en zo de tradities doorgeven.

Maar hoe kom je op het idee voor zo’n boek?

Marian: “Ik werkte voor het bisdom Rotterdam in 2010 aan een project: ‘Allerzielen in het licht’

* Marian Geurtsen en Bep Willers (foto Elisabeth Algra).

een avond vol rituelen op begraafplaatsen. Daarvoor zocht ik – gepassioneerd thuisbakster – naar een recept voor zielebroodjes, dat ik zou kunnen gebruiken. Ik vond alleen Engelse recepten maar dacht: er moet toch ook een Nederlandse traditie zijn? Wat ik vervolgens op het spoor kwam was dat sinds de Reformatie er geen Allerzielenbroodjes meer in Nederland worden gebakken. Wel allerlei andere baksels, zoals Driekoningenbrood. In Vlaanderen en Duitsland vond ik wel recepten en verhalen, – en veel heiligenfeesten waar ‘brood’ aan vast zit. Bijvoorbeeld de heilige Nicolaas in Culemborg. Daar werd brood voor de paarden gezegend. In Brabant vond ik een traditie met Hubertusbroodjes, en daarnaast uiteraard de speculaaspoppen en palmpaasbroodjes.”

Restanten

“Tijdens het zoeken naar die Allerzielenbroodjes”, zo vervolgt Marian, “stuitte ik op restanten van krentenbollentradities in het Oosten van Nederland – een heel oude lijn waarin ook de krentenwegge en krentenstoet passen: die worden zowel bij geboorte als begrafenissen gegeten. Die tra-

ditie heb ik in verband gebracht met de Engelse *Hot cross buns* die op Goede Vrijdag worden gebakken en ook heel lang op Allerzielen werden gegeten. Aan de hand daarvan maakte ik een gereconstrueerd recept voor Allerzielenbroodjes. Ik ontdekte hoeveel op dit gebied te vinden was en hoe veel traditie in Europa is overgebleven: zoals in Duitsland, Italië, Spanje. In dat laatste land bijvoorbeeld zijn speciale festivals voor patroon-heiligen, zoals het festival van St. Isidorus in Madrid dat een hele week duurt, met processies, feesten, en het bijbehorende recept voor rosquilla’s, een soort donuts, in olie gebakken.”

Nieuwsgierigheid

“Tussen mij en mijn collega Bep Willers-van Oostwaard (ervaren hobbybakster met een voorliefde voor traditionele broden) ontstond een ‘klik’ op het project: zij gaf baktips en recepten. Samen gingen we recepten uitzoeken, puur uit nieuwsgierigheid: ‘hoe ver kan je komen?’ We bezochten samen het Bakkerijmuseum in Hattem en daarna werd het serieus: samen gingen wij recepten, tradities en verhalen verzamelen van grote en kleine heiligen. Wij vonden bijvoorbeeld het verhaal van Cunera in Rhenen. Daarnaast vonden we een sterk lokale Cunera-traditie in Heeswijk, waar brood naar de kerk werd gebracht om gezegend te worden. (Wij hebben voor ons recept vloerbrood getekend met de sjaal van Cunera) die echter van de Rhenense traditie afstamt. Alle tradities die we vonden hebben we in dit boek verzameld. Leidraad was de vraag: wie is deze heilige en waarom hoort juist dit recept bij deze traditie? Wat meteen opvalt is dat 50% van deze heiligen een vrouw is! En ik

* Marian Geurtsen (rechts) en haar collega-auteur Bep Willers samen bezig op de plek waar het allemaal om te doen is: de keuken (foto Bep de Groot).

geld op dat we een professionele illustratrice konden inhuren: Leonie Nijman is toevallig mijn overbuurvrouw. Het aardige was dat zij, doordat ze geen kerkelijke achtergrond heeft, een heel frisse manier van naar ‘heiligen’ kijken heeft. Ze werd niet gehinderd door voorbeelden uit de bestaande iconografie. Zie bijvoorbeeld haar versie van Maria Magdalena. Voor ons was het belangrijk om een boek met hedendaagse recepten ook van hedendaagse illustraties te voorzien. Het gaat ons niet om nostalgie maar om hedendaagse betekenis.”

“De illustraties zijn een brug tussen verhalen en recept. Waar ik naar zoek in het verhaal is dit: hoe heeft deze heilige in haar leven gezocht om naar het evangelie te leven? Jezus volgen in de context. Het mooie is dat die heiligen allemaal in eigen context en tijd spiegelen hoe het evangelie opnieuw geleefd kan worden. Heiligenverhalen bevatten soms citaten uit de bijbel; zo werd de bijbel doorverteld via deze heiligenverhalen.”

Legenden

“Veel mensen kenden vroeger niet de bijbelverhalen maar wel de heiligenlegenden. De rijkdom van die legenden wil ik graag meegeven: niet alleen hoe lekker de recepten, maar ook hoe mooi de verhalen zijn! Er zijn bijvoorbeeld zoveel vermenigvuldigingsverhalen te vinden. Een voorbeeld is dit verhaal van St. Nicolaas: er lag een schip in de haven met een afgepaste hoeveelheid graan ter bezorging – arme mensen vroegen iets ervan om te kunnen eten, de scheepslui wezen dat af, maar St. Nicolaas beval om het toch te doen en o wonder: toen het graan afgeleverd moest worden was het precies de juiste hoeveelheid. Zo zijn er heel veel graan- en broodwonderen te vinden. Soms zijn dat verhalen die zó in de bijbel hadden kunnen staan.”

* Maria Magdalena, model voor de koekjes waarvan Bep en Marian in hun boek het recept geven.

vond het belangrijk dat het boek over echte tradities gaat. Bij ‘echt’ hoort dat mensen weten van de betekenis en de samenhang met het verhaal over de heilige. En er moeten variaties zijn: bij een traditie is er nooit één recept, minstens een aantal receptlijnen, en men weet hoe het hoort te smaken. Een tweede criterium was dat het een levende traditie moet zijn die nu nog bestaat. Dus geen St. Maartenspop via een recept uit 1938, maar wel St. Maartenshoeven zoals die nog steeds anno 2015 in Polen en Tsjechië worden gebakken.”

Uitgever

“Met dit project, verzamelen en checken, ben ik zo’n drie à vier jaar bezig geweest. Toen hebben we een opzet geschreven en naar een uitgever gestuurd: ik dacht meteen aan uitgeverij Berne, en o wonder: die zeiden meteen ja! Wij, de auteurs, vonden dat het een ‘echt’ kookboek moest worden, met foto’s van een echte food-fotograaf en met illustraties. Voor de laatste haalden we via een crowdfunding-actie zoveel

Driekoningen

“Deze twee criteria wogen dus: a) dat er hedendaagse waarden in het boek te vinden zijn en b) dat de verhalen een relatie hebben met het evangelie. Vanuit mijn rooms-katholieke achtergrond wil ik graag ook aan protestanten duidelijk maken hoe dicht deze heiligenverhalen op de bijbel zitten. In die zin is het boek zelfs een speurtocht voor protestanten te noemen: ‘vind de verwijzingen naar het evangelie!’ Het lijkt dan misschien wel een heel ‘katholiek’ boek, maar ook als protestant kun je er veel lol aan beleven...”

“Ten slotte moesten we een principe voor een volgorde kiezen. Wij kozen voor de heiligenkalender. Die begint in januari – anders dan het kerkelijk jaar, dat traditioneel met de Advent begint. “Het boek loopt zo van Driekoningen tot Onnozele kinderen.”

De lezers van dit januarinummer van Kerk in de Stad kunnen dus meteen aan de slag met dit Heiligen-doe-boek. Wie weet, is straks ook heel protestants Utrecht zalig aan het bakken!

* Omslag van het boek ‘Zalig gebakken’.

INTERKERKELIJK PLATFORM STUDENTENPASTORAAT UTRECHT

In gesprek met de leiders van morgen

Studenten in de kerk

Op deze hartpagina in Kerk in de Stad krijgen wijkgemeenten van de PGU de komende maanden alle gelegenheid uit te weiden over 'studenten in de kerk'. Dat kan zoals in onderstaand artikel gaan over het studentenpastoraat.

Marloes Dankers en Jasja Nottelman

Een studente ging in het najaar van 2015 mee naar een weekend in Casella, het jongerenklooster van de Augustinessen in Hilversum. Het thema van het weekend was: 'Gelinked en geliked', over hoe je verbindingen beleeft in je leven.

Een fragment uit haar blog:

"Het is inmiddels woensdag nu ik deze blog schrijf en ik merk dat het de dagen na terugkomst nog wel doorspeelt. Maandag had ik heel veel energie en was ik erg vrolijk. Ik voelde me helemaal opgeladen. '...' De verbinding komt steeds in verschillende gesprekken terug. Het heeft me er ook bewuster van gemaakt hoe

Studentengroep die in het najaar van 2015 naar Taizé is geweest (foto's Jasja Nottelman).

belangrijk die verbinding is: met mezelf, anderen en mijn geloof. Ik hoop vast te houden om wat meer structuur in te bouwen in mijn leven want ik merkte dat dit me veel rust gaf afgelopen week-

end, ook wil ik meer stille opzoeken door middel van meditatie maar ook af en toe even buiten te wandelen."

Lilian Greveling, studente Tolk en gebarentaal aan de Hogeschool van Utrecht.

den daarbij experimentele vormen van kerk-zijn verkend en gebruikt."

Visie

"Het studentenpastoraat ondersteunt studenten vanuit de liefde van God door samen met hen te zoeken naar antwoorden op existentiële vragen die tijdens de studententijd relevant zijn. Wie ben ik? Waar kom ik van-daan? Waar ga ik naar toe?"

"Het studentenpastoraat zet zich, gevoed vanuit het Evangelie, in om samen met jongeren op zoek te gaan naar deze antwoorden. Het is daarbij van belang de eigen perspectieven van jongeren op hun leven als vertrekpunt te nemen in het werk."

Studentenpastoraat als Veilige haven

Het studentenpastoraat is een veilige haven voor een ieder die daar behoefte aan heeft. Het stu-

STUDENTEN IN DE KERK

dentenpastoraat richt zich onder andere op studenten die de ervaring hebben 'ontworteld' te zijn: internationale studenten, studenten met een beperking, studenten die lastig aansluiting vinden bij andere groepen om welke reden dan ook. Het studentenpastoraat wil voor hen fungeren als een veilige haven.

Studentenpastoraat als Missiepost

Studenten met en zonder kerkelijke achtergrond zoeken in deze fase van hun leven vaak naar antwoorden op existentiële vragen. Het studentenpastoraat voorziet in de mogelijkheid om vanuit levensbeschouwelijk perspectief studenten te stimuleren na te denken over deze vragen. In dit proces van zoeken en nadenken kan groeien wat wezenlijk is voor de christelijke traditie: het vertrouwen dat met elkaar gedeeld wordt. Dit levert nieuwe vormen op waarin de geloofstraditie wordt voortgezet, bijvoorbeeld in begeleiding en training van studenten om hen te helpen de activiteiten die zij ondernemen juist ook vanuit hun spiritualiteit te onderneemen.

Studentenpastoraat als Leerschool

Studenten zijn de leiders van morgen. Het studentenpastoraat is er voor alle studenten die zich willen oriënteren op of zich willen vormen in het christelijk geloof in relatie met thema's als wetenschap, ethiek, cultuur, andere religieuze tradities. Het studentenpastoraat zet studenten aan tot nadenken over deze thema's en stelt hen in staat over deze thema's een eigen visie te ontwikkelen.

Marloes Dankers is voorzitter van het bestuur van het IPSU, Jasja Nottelman is studentenpredikante vanuit de PGU.

*Tomatenspuree om uit te delen tijdens de introductieperiode.

* Gespreksgroep Eat & Creed.

Coaching en advisering over de volle breedte

In Utrecht werken we samen binnen het IPSU en proberen op diverse manieren in contact met de bovenstaande doelgroepen aan deze doelstellingen te werken.

Wat we de laatste jaren zien groeien is het contact met de studentenverenigingen. Door verschillende vormen van coaching en advies ondersteunen we bijvoorbeeld dit seizoen de VGSU (de Vrijgemaakt Gereformeerde Studenten Vereniging Utrecht) en werken we al enkele jaren samen met het BOCS (Broederoverleg Christelijke Studentenverenigingen). We denken mee met studenten over de invulling van het Veritasforum dat twee maal per jaar een bijeenkomst organiseert in het Academieggebouw over thema's als 'Werk en identiteit', 'De bijbel: proza of openbaring?' Daarnaast hebben de contacten met IFES (International Fellowship of Evangelical Students) een gezamenlijke bijbelstudiegroep opgeleverd en merken we hoe belangrijk het is dat internationale studenten een goede plek krijgen in Utrecht, mede door de inspanningen van de Holy Trinity Church.

Het is mooi om te zien dat in Utrecht diverse kerken zich mede verantwoordelijk voelen voor de ondersteuning van studenten in een belangrijke fase van hun leven. Dat maakt dat we via de website van het IPSU een gevarieerd aanbod kunnen laten zien van activiteiten als maaltijdgroepen, kloosterweekenden, lezingen etcetera.

Het individuele pastoraat groeit gestaag, niet onbelangrijk hierin is het doorverwijzen door de studentepsy-chologen van de UU en de HvU. Studenten merken dat er samengewerkt wordt door verschillende kerken, dat hun onderwijsinstellingen positief staan tegenover het studentenpastoraat en dat wordt zeer gewaardeerd. Ze voelen zich welkom en gastvrij ontvangen in de stad die voor een tijd hun plek zal zijn met een bloeiend studentenleven waar ruimte is voor bezinning en verdieping.

Missie

De missie van het studentenpastoraat wordt in aansluiting op de Missie van de Protestantse Kerk in Nederland als volgt geformuleerd:

"In het studentenpastoraat komen studenten samen rond het evangelie. Het pastoraat biedt de gelegenheid om in aanraking te komen met het goede nieuws van Gods liefde. Leren van en vertrouwen op elkaar en de Ander staat daarin centraal. Veelal wor-

Het studentenpastoraat richt zich onder andere op studenten die de ervaring hebben 'ontworteld' te zijn

Expositie 'Zicht Op Utrecht' in Domkerk

De kunstenaars van **Ateliers de Wijde Doelen** houden van 15 januari tot 15 februari de expositie 'Zicht Op Utrecht' in de Domkerk. Voor deze expositie zijn tekeningen en keramische beelden gemaakt van bijzondere locaties in de stad. Hierbij is samengewerkt met de vereniging Oud-Utrecht en met de Tentoonstellingscommissie van de Domkerk.

De kunstenaars zijn het afgelopen jaar op verschillende locaties in Utrecht gaan tekenen waar de vereniging Oud-Utrecht bij betrokken is in het kader van behoud of bescherming. Mooie plekken om te tekenen waren onder andere; voormalige gevangenis Wolvenplein, bedrijven-centrum Hooghiesstraat, Tivoli Oudegracht, Restaurant Buurten en de Willibrordkerk. Dit is slechts een greep uit de vele locaties die door de kunstenaars zijn bezocht. Op de tentoonstelling zijn van nog veel meer bijzondere plekken kunstwerken te zien.

Tijdens de tentoonstelling zijn in het DomCafé de foto's te zien van de fotografe Vicky Pronk. Zij heeft de afgelopen periode het werkproces van de kunstenaars op bijzondere wijze in beeld gebracht.

Ateliers De Wijde Doelen is een kunstatelier in Utrecht. In het gebouw aan de Biltstraat 333 maken zo'n veertig getalenteerde kunstenaars met een beperking prachtige kunstwerken; tekeningen, schilderijen, grafiek en keramische beelden. Ateliers de Wijde Doelen is onderdeel van Reinaerde.

De openingstijden zijn: maandag tot en met vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur; zaterdag van 11.00 tot 15.30 uur en zondag van 12.30 tot 16.00 uur.

(persbericht)

* Utrecht volgens kunstenaar Bob van Buuren

Van der Mondelezing over middeleeuwen

Op dinsdag 9 februari vindt in de Pieterskerk de 31ste Nicolaas van der Mondelezing plaats. De lezing begint om 20.00 uur. Spreker is drs. Herre Wynia, gemeentelijk archeoloog van Utrecht. Onderwerp is: archeologie van vroegmiddeleeuws Utrecht tussen 400 en 856. Toegang tot de lezing, die om 20.00 uur begint, is gratis. De kerk is open vanaf half acht.

In de afgelopen jaren zijn bij het archeologisch onderzoek in Leidsche Rijn en in de binnenstad veel belangrijke sporen en vondsten uit de Merovingische periode (400 tot 700 na Christus) tevoorschijn gekomen. Het beeld dat na de Romeinen de 'duistere of donkere middeleeuwen' hun intrede deden, blijkt dan ook in Utrecht onhoudbaar. De onderzoeksresultaten duiden juist op een opvallend vitale periode, waarin een groot aantal verschillende nederzettingen werd gesticht.

Aan de hand van deze archeologische vindplaatsen zal Wynia in zijn lezing een beeld schetsen van het leven in die tijd. Hoe zagen de dorpen er uit? Hoe voorzagen de mensen in hun levensonderhoud? Wat voor schepen voeren over de Rijn en wat hadden ze voor lading? Ook zal hij de laatste stand van zaken geven van het archeologische onderzoek op het Domplein, waar Willibrord in 695 arriveerde.

De gouden middeleeuwen van Utrecht werden in de negende eeuw brutaal verstoord door de komst van de Noormannen, waardoor bisschop Hunger met zijn gevolg naar Sint-Odiliënberg moest vluchten. Zijn daar eigenlijk ook archeologische sporen van teruggevonden?

Herre Wynia (1967) studeerde archeologie aan de Universiteit Leiden en de Universiteit Amsterdam, waar hij in 1992 afstudeerde in middeleeuwse archeologie met als specialisatie scheepsarcheologie. Sinds 1994 werkt hij bij de afdeling Erfgoed van de gemeente Utrecht als één van de drie gemeentelijk archeologen. Al vanaf 1997 is hij betrokken bij het archeologisch onderzoek en inpassing van cultuurhistorische waarden in Leidsche Rijn.

Nieuwe Kerk start Umoja-project

De komende maanden staat in de Nieuwe Kerk het project Umoja centraal. Umoja is een proces waarbij de kerk zich meer bewust wordt van haar plaats in haar stad/wijk, huiskringen meer bewust worden van hun plaats in de omgeving/wijk waar de huiskring zich bevindt en mensen persoonlijk meer bewust worden van hun plaats in werk/straat/wijk/familie/vrije tijdsomgeving. Aan de hand van verschillende Bijbelstudies en creatieve werkvormen worden deelnemers zich meer bewust van hun plaats in hun omgeving. Het doel is dat de deelnemers vanuit hun unieke plek en in al hun relaties 'kerk' willen zijn in hun omgeving.

PAULUSKERK EN TUINDORPKERK VINDEN ELKAAR TIJDENS 'PRESENTDAG'

Zo doen ze dat in Tuindorp

Mariëlle Hoff

Je wilt wat doen voor een ander. Je weet dat er mensen zijn die een helpende hand of vriendelijk gesprek goed kunnen gebruiken. Maar zelf ken je ze niet.

In de Tuindorpkerk bieden we daarom geregeld de mogelijkheid om mee te doen aan een actie van Stichting Present. Deze Utrechtse organisatie brengt ons in contact met stadsgenoten die er alleen voorstaan. In de veertigdagentijd doen we zulke acties straks weer samen met de Pauluskerk. Al vast een warmmaker...

Present koppelt groepen met het 'doe-virus' aan mensen die goed wat hulp kunnen gebruiken. Present kent deze mensen via het Utrechtse netwerk van professionele hulpverleners. Zo weet je dat je tijd en inzet echt terecht komen bij wie het nodig hebben. Je kunt kiezen of je gaat voor een klusproject (lekker verven, behangen of schoonmaken) of voor een sociaal project (op bezoek bij een verzorgingstehuis, een groep ex-gedetineerden, daklozen, of wie maar ook). Bij beide gaat het om de ontmoe-

ting; je laat zien dat we samen leven.

'Lucky mix'

Present werkt in principe met bestaande groepen. Die kennen we genoeg in de kerk, van liturgiecommissie tot de koffieschenkers, van de bloemengroep tot de literatuurkring. Maar is niet eigenlijk heel de gemeente ook een groep? Daarom stellen we vanuit de diaconie in de Tuindorpkerk ook ad hoc groepen samen. We prikken een datum, kondigen hem aan, wie wil geeft zich op voor een klusproject of sociale actie en met z'n allen gaan we aan de slag. Zo werkt het ook nog samenbindend onderling.

Veertigdagentijd

De tijd voor Pasen is een tijd van bezinning en stilte. In deze periode kun je bewust je leven in kleine dingen herijken. Je kan natuurlijk iets laten door te vasten, maar evengoed kun je juist iets

dóen. Daar past meedoen aan een Presentactie heel goed bij. De goede gewoonte is ontstaan om in maart een Presentdag samen met de Pauluskerk te houden, de katholieke parochie in Tuindorp. Zo vinden we elkaar als kerken onderling op de koop toe, omdat we gemixte groepen samenstellen.

De Tuindorpkerk en Pauluskerk houden dit jaar de gezamenlijke Presentdag op zaterdag 5 maart. Na afloop ontmoeten alle groepen die meedoen elkaar onder het genot van een hapje en een drankje.

Lid van één van deze twee gemeenten? Dan hoor je vanzelf meer over opgeven en meedoen. Geen lid, maar wel interesse? Mail marielle.hoff@gmail.com. Je mag haar ook mailen als je de 'formule' een eigen draai wilt geven en je zo ook met je eigen wijkgemeente voor Present wilt inzetten.

Nieuw: abonnement op collectebonnen

U koopt regelmatig collectebonnen, maar na het uitgeven van de laatste bonnen vergeet u nieuwe te bestellen? Of u bent nog geen gebruiker van collectebonnen, maar het overkomt u regelmatig dat u geen muntgeld heeft voor de collecte? Aan al dat ongemak kunt u nu een einde maken door een abonnement te nemen op collectebonnen.

Hoe werkt het? Op de website van de Protestantse Gemeente Utrecht (PGU) vindt u een rubriek Geldzaken. Daar kunt u een bestelformulier openen waarop u precies kunt invullen welke coupures en welke aantallen u per kwartaal wenst te ontvangen. Betaling verloopt via automatisch incasso, waarbij het bedrag een week van te voren van uw rekening wordt afgeboekt. U ontvangt de nieuwe kaarten aan het begin van ieder kwartaal. Meer informatie: www.pgu.nu > geldzaken > collectebonnen, rechtstreeks: www.pgu.nu/collectebonnen of neem contact op met het kerkelijk bureau PGU: (030) 2737 540, e-mail: bestuurssecretariaat@protestant-utrecht.nl.

* Present koppelt groepen met het 'doe-virus' aan mensen die goed wat hulp kunnen gebruiken...

Cursus Bijbel leren begrijpen

Niet zo'n kerkganger maar wel geïnteresseerd in de Bijbel? Of vertrouwd met losse verhalen maar op zoek naar de rode draden en de samenhang? Dimitri Verhulst of Guus Kuijer gelezen misschien en nu nieuwsgierig naar wat er nu écht in de Bijbel staat? Dan is de cursus Bijbel Literair echt iets voor jo(u). Onder deskundige leiding worden in de Jacobikerkerk op speciale cursusavonden representatieve gedeeltes uit het meest verkochte boek ter wereld gelezen.

Het werelddeel Europa is gevormd door dit bijzondere boek. Taal, kunst, wetgeving, filosofie, de manier waarop het maatschappelijke leven is ingericht en zelfs de problemen waar we als samenleving mee te maken hebben: ze zijn zonder de Bijbel niet te begrijpen. De cursus bestaat uit acht avonden. Iedere cursusavond begint met een inleiding over de context en de hoofdthema's van de teksten. Het grootste deel van de avond wordt besteed aan datgene waarvoor de Bijbel is bedoeld: om samen gelezen te worden. Na afloop is er altijd gelegenheid om nog wat na te borrelen in de kerk, of in één van de cafeetjes om de hoek.

Data: 12 en 26 januari, 9 en 23 februari, 8 en 22 maart, 5 en 19 april. De avonden duren van 20.00 tot 22.00 uur. Er wordt een kleine bijdrage gevraagd van tien euro voor de hele cursus. Neem voor meer informatie of aanmelding contact op met ds Wim Vermeulen (wpvermeulen@hotmail.com of telefoon 785 2209). Uiteraard is het ook mogelijk één keer te komen kijken.

Filmavond in de Huiskamer

Op vrijdagavond 15 januari is er weer een filmavond in de Huiskamer van de Schildersbuurt (Hobbemastraat 41). 'The Constant Gardener' draait, een Britse film uit 2005. Het is een verfilming van het boek 'De toegewijde tuinier' van John le Carré. Een Britse diplomaat, Justin Quayle (Ralph Fiennes), wordt op een dag verliefd op mensenrechtenactiviste Tessa (Rachel Weisz, goed voor een Oscar). Ze haalt hem over om haar mee te nemen op zijn reis naar Afrika. Dan wordt Tessa op een dag vermoord aangetroffen, samen met haar chauffeur. Ook haar collega wordt later slachtoffer van moord. Er doen geruchten de ronde over het motief van hun dood, waaronder dat ze een relatie zouden hebben. Justin gelooft dit niet en gaat zelf op onderzoek uit. Daarbij komt hij op het spoor van een corrupte tak van de farmaceutische industrie die mensen in Afrika gebruikt als proefpersonen voor hun nieuwe medicijnen.

Een film die stof biedt voor een nagesprek, dat we onder het genot van een drankje en hapje voeren. Aanvang 19.30 uur. Toegang gratis, consumpties tegen vergoeding. Welkom! Graag aanmelden bij marianvangiezen@online.nl of 06-1841 9992.

Gastvrijheid – een serie vieringen in de Johanneskerk

Kees Wijnen

Het woord gastvrijheid wordt in onze tijd veel gebruikt. Wie het woord bijvoorbeeld op Google intypt, krijgt ontzettend veel verwijzingen naar hotels, restaurants, pensions en andere diensten. Gastvrijheid en horeca, ze horen bij elkaar. Een andere betekenis die het woord oproept, heeft te maken met gezelligheid en samen zijn met vrienden en familie. We laten zien dat we gast zijn door elkaar hartelijk te verwelkomen, lekker samen te eten en door zo met elkaar om te gaan dat de bezoekers zich thuis voelen. Voor velen van ons roepen deze betekenissen van gastvrijheid heerlijke herinneringen wakker.

Wie de verhalen in de Bijbel op zich laat inwerken, komt erachter dat christelijke gastvrijheid méér inhoudt dan het gezellig samen zijn van vrienden en familie, die hun harten en huizen voor elkaar open stellen. Christelijke gastvrijheid is ook, en vooral, gastvrijheid aan vreemdelingen en aan wie van ons vervreemd zijn. Het Griekse woord dat het Nieuwe

* Abraham ontvangt de drie mannen; muurschildering in een catacombe, gelegen aan de Via Latina (vierde eeuw).

Testament voor gastvrijheid gebruikt, is philoxenia. Het betekent letterlijk 'liefde voor de vreemdeling, het vreemde'. Dat staat recht tegenover xenophobia (de angst of haat tegenover vreemdelingen). Als er dus in de Bijbel een pleidooi gevoerd wordt voor christelijke vrijheid, gaat dat niet alleen maar over de verwelcoming van vrienden en mensen

'zoals wij', maar over de openheid voor hen die 'anders dan wij' zijn. Om precies te zijn, christelijke gastvrijheid protesteert tegen het onkritische gebruik van categorieën als 'wij' en 'zij'.

In vier vieringen zullen we dit thema in de Johanneskerk verhalenwijs verkennen:

op 17 januari - Verhaal halen:

Een andere betekenis die het woord oproept, heeft te maken met gezelligheid en samen zijn met vrienden en familie

een open tent en een gesloten stad, Genesis 18 en 19; de gastvrijheid van Abram en de zonde van Sodom. Op 24 januari: 'Ik wil je leren kennen, Zacheüs', over Lukas 19 - op bezoek bij de buitenstaander, met ds Toos Wolters. Op 31 januari met ds Erna Treurniet, 'Geven jullie hun te eten - Lukas 9, over de genade van het delen en op 7 februari met ds Toos Wolters: 'Ik ben omdat wij zijn' - de kerk als huis van ontmoeting.

We zagen gisteren een vreemdeling. We zetten voedsel op tafel. Iets te drinken in een beker. Muziek om naar te luisteren. En Hij zegende ons huis in de naam van de drie-ene God en ons vee en onze dierbaren.

En de leeuwerik zingt in haar lied: Vaak, vaak, zo vaak gaat Christus vormd als vreemdeling.

een oud Keltisch lied

De engel en de tak

Christiane Karrer

De kerstdagen zijn net voorbij nu u deze column leest. Zoals met iedere Kerst kwamen heel wat engelen voorbij. Niet alleen in het kerstevangelie, op kerstkaarten, als kerstslingers, in kerststallen en als versieringen voor de kerstboom, zelfs koekjes in engelvorm heb ik gezien. Ook als het soms wat kitscherig wordt, de vele engelen met Kerst willen ons eraan herinneren dat een boodschap

vanuit een andere diepere dimensie gestalte krijgt in onze werkelijkheid. Want engelen zijn - zeker vanuit Bijbels oogpunt - niets anders dan boden. Hun enige taak is stem te geven aan Gods opdracht in deze wereld. Het meest boeit me in deze dagen een engelbeeld dat niet zomaar past binnen de rij van kerstengelen. Ik heb hem ontdekt in een stapel oude dorre takken. Het gebeurde tijdens een uitstapje naar de Biennale, de wereldwijd belangrijkste

tentoonstelling voor hedendaagse kunst. Ik zag de houtstapel in een hoek van het Deense Paviljoen. Wat moest dit voorstellen. Kunst? Brandhout? Toen ik dichterbij kwam, was ik verrast: kleine delen van de takken bleken engelen te zijn. Engelen ooit gesneden uit hout, wormgatjes waren te zien, er zat nog wat goudverf aan. De engelen leken vergroeid te zijn met de takken, bijna alsof zij zelf een natuurlijk stuk tak waren. Kijkend en lopend rondom de takken borrellende gedachten in mijn op, die nu - weken later - nog steeds doorwerken.

De kleine houten engel was ooit zelf een tak of boomstam geweest. Hoe zag deze eruit? Was de engel er toen al? Zijn hout zat dan immers al binnen de tak. Of werd de engel pas een engel toen hij werd gesneden uit het hout? Hoe belangrijk is de vorm voor de engel? Bestaat de vorm überhaupt echt? Of alleen binnen de gedachten van degene die het snijwerk doet en degene die de engel ziet? Hoe wordt een engel een engel? Deze grote onaanzienlijke stapel met takken... Zit in iedere tak een engel? Hoe zou je hem kunnen zien? Of zit er wellicht iets heel anders binnen het hout? Hoe verschillend kunnen engelen eruit zien? Deze gedachten herinneren me onder meer aan een van de kenmerken van de lutherse theologie: 'finitium capax infiniti' - 'het eindige kan het oneindige bevatten'. Volgens deze visie gaat de Oneindige een verbinding aan met het eindige - uiteraard in volstrekte vrijheid - en komt daarop

* Engel uit hout, kunstwerk van Danh Vo, Deense Paviljoen Biennale 2015.

LUTHERS GELUID

niet meer terug. Het feest van deze verbinding is Kerst. God wordt mens in Jezus en komt daarop niet meer terug. Voorgoed verbonden. Er is geen engel zonder hout, het hout zou zonder de vorm van een engel geen engel zijn.

Deze gedachten begeleiden me, nu ik het nieuwe jaar inga. Zouden ook in mensen engelen verborgen kunnen zijn? In mijzelf? In de mensen op mijn pad? Zouden ze verborgen kunnen zijn in mensen die op dorre takken lijken? Hoe zie je de engel in een mens? Wie snijdt een engel uit? Het leven? God? Doet het pijn om tot engel gesneden te worden? Welke vorm zou de engel in mij krijgen, welke bode zou verschijnen? Hoe kan ik luisteren naar de boodschap van God die vorm en stem krijgt in de ander die ik ontmoet?

AGENDA

dagelijks (behalve zondag)
12.30 uur Domkerk,
middaggebed

elke maandag
7.00 uur Domkerk,
ochtendgebed

elke woensdag
17.30 Johannescentrum,
Hanna's herberg

elke donderdag
8.30 Johannescentrum,
ochtendgebed

zaterdag 2 januari
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
Domorganist Jan Hage

zondag 3 januari
11.00 uur Marcuskerk (na de
dienst) Fairtrade-verkoop

dinsdag 5 januari
10.00 Johannescentrum,
Seniorenviering
20.00 uur Huiskamer
(Hobbemastraat 41),
preekvoorbereiding

donderdag 7 januari
14.30 uur Marcuskerk,
Ouderensoos
14.30 uur Huiskamer
(Hobbemastraat 41, inloop
17.30 uur Marcuskerk,
Eetcafe Marcus (opgave via
sameneten@marcuscentrum.
nl)

zaterdag 9 januari
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
Solistenensemble Cantores
Martini en David van Ooijen,
luit

zondag 10 januari
12.00 uur Nicolaïkerk,
Culturele Zondag
Nieuwjaarsduik (doorlopend
programma), met om
12.30 uur Nicolaïkerk, 'Zingend
met elkaar het nieuwe jaar in'
Zing-In met De Steegzangers
onder leiding van Paul Krijnen
13.00 uur Nicolaïkerk,
'Klokken luiden het jaar
in...' met Malgosia Fiebig,
stadsbeiaardier
14.00 uur Nicolaïkerk,
'Vibrating', preview Festival
Nieuwe Muziek in de Klaas
(3-6 maart) met Kamerkoor
Next onder leiding van Fokko
Oldenhuis, Berry van Berkum
en Ko Zwanenburg, orgel en
Fredrike de Winter, slagwerk
14.30 uur Holy Trinity Church,
Choral Evensong
17.00 uur Nicolaïkerk,
cantatevesper 'Meinen Jesum
laß ich nicht' (BWV 124) door
Cappella di San Nicolai, vocale
solisten en Vesperscantorij met
Berry van Berkum, orgel

maandag 11 januari
20.00 uur Thomas à
Kempisweg 3, leerhuisavond
werkgroep Kerk en Israël
Utrecht

* Prof. Borgman leidt de
beide leerhuisavonden in het
Johannescentrum op 13 en 27
januari.

dinsdag 12 januari
20.00 uur Jacobikerk, cursus
Bijbel Literair

woensdag 13 januari
14.00 uur Oudegracht
33 (EUG), Ouderenkring
'Levensvragen van de leeftijd'
20.15 Johannescentrum,
leerhuisavond met prof.
Borgman

donderdag 14 januari
14.30 uur Huiskamer
(Hobbemastraat 41), inloop

vrijdag 15 januari
19.30 uur Huiskamer,
filmavond: The constant
gardener.

zaterdag 16 januari
10.00 uur ROC-
gebouw Vondellaan 174,
studieconferentie vereniging
voor christelijke filosofie
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
Tatiana Koleva op slagwerk,
Rutger van Otterloo op
saxofoon en Jan Hage, orgel

zondag 17 januari
10.30 Johannescentrum,
Verhaal halen

maandag 18 januari
15.00 uur Pieter
Brueghelstraat 18, lezing over
ouderen in de thuiszorg

woensdag 20 januari
20.00 uur Oudegracht 33
(EUG), inleiding op het verhaal
van Johannes door Joop Smit

donderdag 21 januari
14.30 uur Marcuskerk,
Ouderensoos
14.30 uur Huiskamer, inloop

* Cantatevesper in de Nicolaïkerk als afsluiting van de Nieuwjaarsduik
op zondag 10 januari.

17.30 uur Marcuskerk,
Eetcafe Marcus (opgave via
sameneten@marcuscentrum.nl)
20.00 uur Nicolaïkerk
(Tuinzaal), workshop
Argentijnse Tango in het kader
van Volgen, wie durft?
20.00 uur Nieuwe Kerk,
gebedsavond

zaterdag 23 januari
10.00 uur PKN-kantoor
Haydnlaan, werkdag over
migrantenkerken (e-mail
oikos@stichtinggoikos.nl of
telefoon: 2361 500)
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
Domorganist Jan Hage

zondag 24 januari
11.00 uur Janskerk (crèche
ruimte), Kerk op schoot.

maandag 25 januari
20.00 uur Nicolaïkerk
(Tuinzaal), Bijbels leerhuis
I: 'Onze eigen, favoriete
bijbelpersonages' (vanaf 19.00
uur maaltijd)

dinsdag 26 januari
20.00 uur Jacobikerk, cursus
Bijbel Literair

woensdag 27 januari
14.00 uur Parc Transwijk,
Utrecht Lezing over iconen
door drs. Krikhaar
20.15 Johannescentrum,
Leerhuisavond

zaterdag 30 januari
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
Koor van de Domcantorij en
Marijn Slappendel, orgel

dinsdag 5 februari
20.00 uur Nicolaïkerk
(Tuinzaal), filmavond met
Die Welle van Dennis Gansel
(2008)

zaterdag 9 februari
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek
20.00 uur Jacobikerk, cursus
Bijbel Literair
20.00 uur Pieterskerk, 31ste
Nicolaas van der Monde-lezing
met stadsarcheoloog Herre
Wynia

zondag 14 februari
19.30 uur Nieuwe Kerk,
MEER-avond

Protestantse Gemeente Utrecht
Algemene Kerkenraad

UITNODIGING VOOR DE

NIEUWJAARSRECEPTIE 2016

Alle medewerkers, gemeenteleden en relaties van de
Protestantse Gemeente Utrecht zijn van harte welkom op de
Nieuwjaarsreceptie die op donderdag 7 januari 2016 van
19.00 – 21.00 uur in de Domkerk wordt gehouden.
Tijdens een hapje en drankje is er gelegenheid elkaar te
ontmoeten.

Wij hopen u op 7 januari te ontmoeten!

Met vriendelijke groeten,

René van Bommel

Voorzitter Algemene Kerkenraad

De Protestantse Gemeente Utrecht (PGU) bestaat uit de wijkgemeen-
ten: Cityastoraat Domkerk, EUG Oekumenische Studentengemeente
(Janskerk), Jacobikerk, Marcus-Wilhelmina, Nicolaïkerk, Nieuwe Kerk,
Tuindorpkerk, Johannescentrumgemeente,
Utrecht-West, Zuilen (Bethelkerk en
Oranjekapel, De Haven (pioniersplek).

Margaretha van Parmadreef 14, 3561 SR
Utrecht T 030 2737 540
E bestuurssecretariaat@protestant-utrecht.
nl | www.pgu.nu

Ter aanvulling
van ons team zoekt de

Janskerk te Utrecht

per direct

Enthousiaste flexwerkers

voor het voorbereiden, assisteren en opruimen bij
verhuuractiviteiten.

WIE ZIJN WIJ?

De Janskerk is een unieke locatie en onderscheidt zich van
veel andere evenementenlocaties door haar statige karakter
te combineren met moderne faciliteiten. Een historisch pand,
ruimtelijk én sfeervol. De centrale ligging in de binnenstad van
Utrecht geeft nét dat beetje extra. De kerk wordt verhuurd aan
diverse bedrijven en instellingen, bijvoorbeeld voor congressen en
concerten of aan particulieren die er een jubileum of een andere
festiviteit willen houden.

WAT VRAGEN WIJ?

- Handige jonge mensen vanaf 16 jaar voor de op- en afbouw van
de ruimte. Te denken valt aan het klaarzetten en opruimen van
tafels, stoelen en andere benodigdheden voor de verhuur
- Bereidheid om op onregelmatige tijden te werken
- Een klantgerichte instelling
- Horeca-ervaring

WAT BIEDEN WIJ?

- Een contract waarbij je minstens twee weken van te voren wordt
opgeroepen en waarbij je minimaal drie uur achtereen werkt
- Reiskostenvergoeding

HEB JE INTERESSE?

Dan vragen wij je een reactie te sturen naar de heer Herman Steur,
koster-beheerder van de Janskerk (030 – 232 1616) of via
info@janskerkutrecht.nl

LEESROOSTER

De komende weken
vermeldt het leesrooster
van het Nederlands
Bijbelgenootschap de
volgende bijbelgedeelten:

zo 3 jan Exodus 1:1-14
ma 4 jan Exodus 1:15-22
di 5 jan Exodus 2:1-10
wo 6 jan 1 Kor. 7:1-11
do 7 jan 1 Kor. 7:12-24
vr 8 jan 1 Kor. 7:25-40
za 9 jan Lucas 3:1-14

zo 10 jan Lucas 3:15-22
ma 11 jan Lucas 3:23-38
di 12 jan Lucas 4:1-13
wo 13 jan 1 Kor. 8:1-13
do 14 jan 1 Kor. 9:1-14
vr 15 jan 1 Kor. 9:15-27
za 16 jan Exodus 2:11-22

zo 17 jan Exodus 2:23-3:10
ma 18 jan Exodus 3:11-22
di 19 jan Exodus 4:1-17
wo 20 jan Exodus 4:18-31
do 21 jan 1 Kor. 10:1-13
vr 22 jan 1 Kor. 10:14-22
za 23 jan 1 Kor. 10:23-11:1

zo 24 jan 1 Kor. 11:2-16
ma 25 jan 1 Kor. 11:17-34
di 26 jan 1 Kor. 12:1-11
wo 27 jan 1 Kor. 12:12-31
do 28 jan 1 Kor. 13:1-13
vr 29 jan Psalm 71:1-13
za 30 jan Psalm 71:14-24

Citypastoraat Domkerk

www.domkerk.nl

Op de derde zondag van Advent kwamen leden en betrokkenen na de dienst bij elkaar om na te denken over de toekomst van de Domkerk en de gemeente van het Citypastoraat. Wat verwachten en hopen we van de kerk en hoe zal deze er over 10 jaar uitzien. Tijdens de bijeenkomst werd ook gerefereerd aan de notitie van de Protestantse Kerk in Nederland met als titel: 'Waar een Woord is, is een weg'. Ook de kritiek hierop van Erik Borgman kwam aan bod. Hij stelt dat de kerk moet oppassen om niet te modern te worden, waarbij het zou draaien om de inhoud van ons geloof. Hij stelt dat God vooraf gaat aan ons en niet afhankelijk is van ons geloof. Letterlijk zegt hij in dagblad 'Trouw': De kerk belichaamt de reële verbondenheid met God en de eenheid van het hele menselijk geslacht. Dat is voorgegeven. Dat doet de kerk niet, dat is zij. (...) De kerk is veel te modern geworden door zichzelf te beschouwen als een doelgerichte organisatie, één onder vele. Alsof haar bestaan afhangt van efficiency, succes, uitstraling, bereik. Dan vergeet zij dat zij belichaamt dat we leven van wat we krijgen.' In dit spanningsveld gaan een aantal mensen vanuit de Domkerk aan het werk om de richting voor de toekomst uit te denken. Op hoop van zegen!

EUG Oekumenische Studentengemeente (Janskerk)

www.eug-janskerk.nl

In de tijd tussen Kerst en Pasen lezen we in de Janskerk uit het evangelie naar Johannes. Daarover heeft gastvoorganger Joop Smit onlangs een boek geschreven 'Het verhaal van Johannes. Sleutelfiguren uit zijn evangelie'. Het boek biedt een narratieve benadering van het evangelie: het evangelie wordt gelezen als een samenhangend verhaal. Joop Smit beschrijft het evangelie als 'een vat vol tegenstellingen'. Zoals al eerder gebeurde komt Joop Smit speciaal voor ons op zijn eigen wijze dit deel van de bijbel uitleggen. Dit zal zijn op woensdagavond 20 januari om 20.00 uur op de Oudegracht 33. In januari start er een kring voor ouderen, speciaal overdag van 14.00 tot 16.00 op de Oudegracht 33. De eerste keer is 13 januari. In deze kring komen de eigen vragen van het ouder worden aan de orde. Vragen van verleden, heden en toekomst. Vragen over terugkijken en balans opmaken. Vragen over veranderingen in het persoonlijk geloven. Voor een andere generatie, ouders met kinderen tot een jaar of 4, is er op een aantal zondagen tijdens de viering een alternatieve crèche voor kinderen mét ou-

ders. De eerste keer zal dit zijn op zondagmorgen 24 januari. Zo is er ook in 2016 in de EUG voor iedereen weer iets te beleven!

Marcus-Wilhelminakerk

www.marcus-wilhelminakerk.nl

Op zondag Epifanie (Verschijning van de Heer, 3 januari) gaat ds Hans Koops voor in de Marcuskerk. In de Wilhelminakerk gaat ds Marian van Giezen voor in de dienst van schrift en Tafel. Om 17.00 uur is er een orgelversper in de Nicolaïkerk. Zie verder onder 'Vespers in Zuidoost'. Zondag 10 januari (Dooop van de Heer) is de voorganger ds Hans Koops. Om 17.00 uur is er een cantatevesper in de Nicolaïkerk. Zie verder 'Vespers in Zuidoost'. Zondag 17 januari, begin van de gebedsweek voor de eenheid van de kerken, is de voorganger in de Marcuskerk ds Hans Koops. In de Wilhelminakerk is ds Marian van Giezen de voorganger. Om 17.00 uur is er een oecumenische vesper in de Marcus. Zie verder onder 'Vespers in Zuidoost'. Zondag 24 januari gaat weer ds Hans Koops voor.

Marcuswijk

Donderdag 7 januari en donderdag 21 januari is er weer eetcafé. Vanaf januari dus ook op de derde donderdag van de maand. Veel mensen eten nu alleen en dat wordt vaak als ongezellig ervaren. Ook is het wel eens fijn als je niet zelf hoeft te koken, maar er voor jou gekookt wordt. Kortom, een mooie gelegenheid om in gezellige sfeer samen met anderen te eten. De prijs hoeft hopelijk geen belemmering te zijn: voor vijf euro ontvangt u een heerlijk driegangsmenu. Er wordt gewerkt met een wachtlijst in geval het aantal aanmeldingen de 25 overschrijdt. Voor aanmelding kunt u (voorlopig) terecht op mailadres sameneten@marcuscentrum.nl Of telefoonnummer 274 5036.

Van 1 tot en met 6 januari is nog de tentoonstelling van kerststal- len in het kader van het thema: 'het opnemen van vreemdelingen'. Op 10 januari start het thema: 'De dorstigen te drinken geven' en staan de volgende activiteiten op de kalender: zondag 10 januari: viering (lezingen: Genesis 2: 4b-7 en Johannes 4: 1-30), project: 'waterpompen'.

Wilhelminawijk

Op dinsdagavond 5 januari wordt een preekvoorbereiding gehouden voor de dienst van 17 januari. Wie het leuk vindt om eens mee te denken over de lezingen en de preek, kan komen meedoen. Wie zich aanmeldt krijgt vooraf wat materiaal om zich (desgewenst) voor te bereiden. Welkom in de Huiskamer om 20.00 uur. Op vrijdagavond 15 januari is er weer een filmavond in de Huiskamer van de Schildersbuurt; zie elders in dit blad een bericht hierover. In de serie lezingen door onderzoekers van de Hogeschool Utrecht is er op maandagmiddag 18 januari een lezing over 'Zorg voor ouderen in de thuiszorg' door dr. Nienke Bleijenberg. Iedereen van harte welkom! Graag

WIJKNIEUWS

aanmelden via marianvangiezen@online.nl of 06-1841 9992. De lezing is, onbder voorbehoud, op het adres Pieter Breughelstraat 18; het begint om 15.00 uur en het duurt tot 16.30 uur.

Nicolaïkerk
Hemel en aarde
beleven en bewegen

www.nicolaïkerk.nl

Donderdag 31 december is er om 19.30 uur een oudejaarsvesper met ds Dirk Neven als voorganger, en Ko Zwanenburg als organist. We luiden het oude jaar uit met onder andere woorden van Psalm 121, en het zingen van het geliefde lied van Dietrich Bonhoeffer: 'Door goede machten trouw en stil omgeven'. De uitleidende muziek is 'Das alte Jahr vergangen ist' van Johann Sebastian Bach.

Op zondag 3 januari, zondag Epifanie, zal voorgaan ds Dirk Neven. De lezingen in deze dienst van Schrift en Tafel zijn Jesaja 60: 1-6 en Matteüs 2: 1-12. Ko Zwanenburg is de organist. Hij speelt onder meer: 'Hoe helder staat de morgenster' van Bert Matter.

Om 17.00 uur is er een orgelversper in de Nicolaïkerk. Meer informatie staat elders in dit nummer. Op zondag 10 januari gaat ds Sytze de Vries voor. Deze zondag, de eerste zondag na Epifanie is vanouds gewijd aan de 'Dooop van de Heer'. Voor de vroegste evangelist Marcus is die gebeurtenis zelfs het 'geboorteverhaal' van Jezus. Niet in Bethlehem, maar in het water van de Jordaan begint zijn levensweg. Ook al door de (bekende) oudtestamentische lezing uit Jesaja 40: 1-11 valt alle nadruk op deze locatie, de woestijn. Het is ook voor het eerst dat we horen dat iemand aan iemand anders de doop 'bedient': Johannes de Doper, in dit verhaal een soort 'vroedman'? We lezen gedeelten van Lukas 3: 4-22 en zingen onder andere de liederen 346, 456 en 524. Organist is Berry van Berkum.

Om 17.00 uur is er een cantatevesper, de afsluiting van de Nieuwjaarsduik. Meer informatie staat elders in dit nummer.

Op zondag 17 januari is ds Ruben van Zwieten de voorganger. Hij is de initiatiefnemer van De Nieuwe Poort: een huis, en op haar beste momenten een huiskamer, voor ontmoeting en inspiratie, open voor iedereen, gevestigd in Amsterdamse Zuidas. We zingen twee liederen over de toekomst, lied 605 en 919. Ko Zwanenburg is de organist.

Om 17.00 uur is er een vesper in de Marcuskerk. Meer informatie staat elders in dit nummer. Zondag 24 januari gaat ds Margo Trapman, predikant van de Kogerkerk, Koog a/d Zaan en Zaandijk, voor en Ko Zwanenburg is de organist. We lezen Jesaja 61: 1-9 en Lucas 4: 14-21. Het thema is 'Een droom vervuld'. We zingen ook het lied van de week, lied 530 'De Geest des Heren is op hem'.

www.nk-utrecht.nl

Geloven doe je niet alleen, maar samen. De kerk is een plek om elkaar te ontmoeten. Als Nieuwe

Kerk verlangen we ernaar dat mensen anderen leren kennen in een vertrouwde omgeving om zo vragen, ervaringen en vreugde van het geloof te kunnen delen. In de kerkdienst, bij de koffie, bij de huiskring, tijdens de discipelschapscursus, in commissies, bij het gemeentegedeb of in sport en spel. Het zijn allemaal 'kleine verbanden'. Hier willen we komend jaar meer aandacht voor hebben. Zo komen de thema's die in kleinere verbanden worden behandeld terug in de kerkdiensten.

In september is het nieuwe huiskringseizoen van start gegaan. Afgelopen maanden doken de huiskringen bijvoorbeeld in het Bijbelboek Prediker. Omdat de huidige kringen vol zitten en er veel belangstelling is voor het volgen van een kring in de tweede helft van het seizoen, willen we in januari 2016 nieuwe kringen starten. De komende maanden staat het project Umoja centraal. Meer daarover elders in dit blad en in het februari-nummer.

Gebed is een ander speerpunt. Ons verlangen is dat bidden een vanzelfsprekendheid is. We willen in ons (gemeente)leven meer voor en met elkaar bidden. We mogen verwachten dat gebed het leven verandert. We zien uit naar wat het gebed in onze gemeente nog meer gaat uitwerken. We delen elke maand gebedspunten via onze e-mail nieuwsbrief. Ook tijdens het gemeentegedeb en in de diensten bidden we hiervoor. Op 21 januari hebben we een gebedsavond, als onderdeel van de Gebedsweek voor de Eenheid. Iedereen is dan ook van harte welkom om mee te bidden.

Nog even terugkijkend... In november vond voor de tweede keer dit jaar in onze kerk een concert van het Psalm Project plaats. The Psalm Project bewerkt de bij velen bekende melodieën van het Geneefse Psalter tot hedendaagse composities. Daardoor wil The Psalm Project de Psalmen ook voor de toekomstige generaties levend houden en recht doen aan de vaak prachtige melodieën en bekende melodieën van het Geneefse Psalter. We zijn geïnspireerd door hun indrukwekkende muziek en zingen geregeld nu de oude psalmen in een nieuw jasje. Voor vragen, e-mail naar scriba@nk-utrecht.nl.

www.tuindorpkerk.nl

Ook in het nieuwe jaar wordt er weer gekookt in het, volgens de Michelingids, driesterrenrestaurant Huis in de Wijk! Onder leiding van topkoks Jannelies Dolmans en Ties Verkerk kunt u zich op woensdag 20 januari laten verrassen. Samen koken en eten. Nieuwsgierig? Meld je dan aan bij Jannelies: dollank@ziggo.nl Eet smakelijk! In Huis in de Wijk wordt er op donderdag 28 januari gekeken naar kunst. De volgende vragen komen aan de orde. Hoe kijken we naar kunst? Hoe geven we betekenis aan een kunstwerk? Op welke wijze neemt de kunstenaar de werkelijkheid waar en hoe probeert hij betekenis aan zijn kunstwerk te geven? Al deze vragen komen aan bod in een gesprek met kunstenaar Harbert Booijis. Hij exposeert

momenteel in de Tuindorpkerk met als thema: Alle leven heeft verbeelding nodig.

In de dienst van 6 december heeft Wim Verkerk namens de gemeente op mooie wijze afscheid genomen van vier geweldige ambtsdragers. Na vele jaren van fantastisch werk voor de gemeente hebben Maarten van Ditmarsch, Herriet Smit, Margriet Keuning en Jannelies afscheid genomen. Zij geven het stokje door aan de nieuwe versterking: Martijn van Marie, Ruud Moll en Harma van der Zwaag. Met een staande ovatie werden de oude ambtsdragers bedankt voor al hun inzet. De nieuwe ambtsdragers gaven aan met veel plezier en inzet de volgende etappe voor hun rekening te zullen nemen.

Zuilen (Bethelkerk en Oranjekapel)

www.protestantszuilen.nl

Bethelkerk

Voor veel mensen betekent de januarimaand uitrusten van de vele activiteiten en diensten in december! Vanuit de mooie ervaringen van een geslaagde kerstmarkt en vele mooie vieringen, zijn we 2016 ingegaan. Op de tweede zondag van 2016 vindt in de Bethelkerk de bevestiging van ambtsdragers plaats. Fijn dat er weer nieuwe mensen zijn die een taak op zich willen nemen! Deze bevestiging markeert een mooie stap in het nieuwe jaar, waarin we als Bethelkerk nieuwe wegen zullen blijven zoeken om als geloofsgemeenschap in de wijk Zuilen aanwezig te zijn en blijven. In de loop van dit jaar zal er ook een werkgroep bij elkaar komen die verder nadenkt over de toekomst en daarin concrete stappen zal gaan ondernemen. Ook de vaste activiteiten vanuit de Bethelgemeente gaan weer gewoon door in 2016: zo is er op zondag 3 januari kerkcafé en staan de woensdagochtenden weer in het teken van de ouderensoos.

Oranjekapel

Het nieuwe jaar starten we op 3 januari met een morgengebed. Ds Wilko van Holten gaat voor, er is veel muziek, onder andere van blokfluitkwartet Kwartje Klassiek.

Zondag 10 januari vierden we samen in de Bethelkerk, waarbij we afscheid nemen van ambtsdragers en nieuwe ambtsdragers bevestigen. Zaterdag 16 januari is er een gemeentezondag. De commissie kapelkracht wil graag het nieuwe jaar goed starten rondom een aantal vastgestelde speerpunten (gemeenschap, muziek en de organisatie rondom de kapel). We maken er een vitale dag van! Zondag 17 januari gaat ds Hans Kronenburg voor in een viering van Schrift en Tafel. Een andere trouwe gastvoorganger is er op zondag 24 januari: ds Hans Uytendogaard. We sluiten de maand af met een gezamenlijke dienst in de kapel met onze rooms-katholieke broeders en zusters van de Nicolaas Monica-parochie.

'KidSjes'

Aanleveren van advertenties:
advertenties@protestant-utrecht.nl

of telefoneren naar: 030 273 75 40

www.pgu.nu

Als u een advertentie in elk nummer plaatst ontvangt u 10% korting.
 Een kleine advertentie van een paar regels (zoals een oproep) bedraagt 15 euro.

HULPVERLENING

Wilt u uw verhaal kwijt?
 iets bespreken?
 Persoonlijk contact?
 Wij hebben altijd tijd
 voor een gesprek of chat.

- Vertrouwelijk
- Anoniem
- 24 uur per dag

**TELEFONISCHE
 HULPDIENST**
 DAG EN NACHT AANDACHT

030 - 294 33 44

www.telefonischehulpdienstutrecht.nl

Prins
 Schoonmaakdiensten

- Schoonmaakonderhoud
- Glazenwassen
- Gevelreiniging
- Vloeronderhoud
- Opleveringsschoonmaak
- Dieptereiniging

Betrouwbaar
 Prettig
 Professioneel

Schaverijstraat 37 • 3534 AG Utrecht
 030-2468810 • www.prinsbv.nl

AL UW WENSEN IN DEZEN KUNNEN
 VERWEZENLIJK WORDEN.

Gansstraat 128-130 te Utrecht
 Telefoon: 030 - 2516955

Omdat ieder persoon
 bijzonder is...

barbara
 uitvaartverzorging

Tel. (030) 296 66 66
 Egginklaan 51 Utrecht

barbarautvaart.nl
 Nieuwe Vaart 5 Vleuten

REPARATIE

**Klokkenatelier
 Jan Haasnoot**

Voor al uw klokken en
 barometers
 (reparatie en verkoop)
 Vleutenseweg 320, Utrecht.
 Tel: 030-6034247
www.klokken-barometers.nl

Met een abonnement op
Kerk in de Stad

verzekert u zich elke maand
 van actueel Utrechts kerk-
 nieuws. Oecumenisch van
 geest, inspirerende verhalen
 van stadsgenoten en aan-
 dacht voor de rijke, christe-
 lijke cultuur van onze stad!

Reisboekhandel
INTERGLOBE
 Reisguiden

**Landkaarten
 (overzichtskaarten
 en deelkaarten
 van - bijna - alle
 landen ter wereld**

***

Vinkenburgstraat 7
 3512 AA Utrecht
 telefoon 030-2340401
www.interglobetravel.nl

**Verweij
 elektrotechniek
 Verweij
 Beveiligings
 Systemen VBS**

Vakmensen in installeren

Veldwade 8
 3439 LE Nieuwegein
 Telefoon 030-2886513

Met rust, liefde en zorg
 aandacht geven
 aan afscheid nemen.

Altijd bereikbaar:
 030 - 227 03 92
marion@nabijuitvaarten.nl
www.nabijuitvaarten.nl

Nabij Uitvaarten

staat naast u | begeleidt de uitvaart
 neemt praktische zorg uit handen | ondersteunt

**Ad
 Voogt
 Fonds**

**Ad Voogt
 fonds
 in uw
 testament?**

Ook u kunt bijdragen aan de toekomst van de
 PGU door het Ad Voogt fonds op te nemen in uw
 testament.

Uit dit fonds financieren we projecten die de
 wijkgemeenten ondersteunen en vitaler maken.
 Bijvoorbeeld door een missionair predikant te
 beroepen, of een jeugdwerker in te zetten. Vaak
 kunnen zulke krachten niet bekostigd worden uit de
 reguliere inkomsten. Uw geld wordt zo goed besteed
 voor de toekomst van uw kerk!

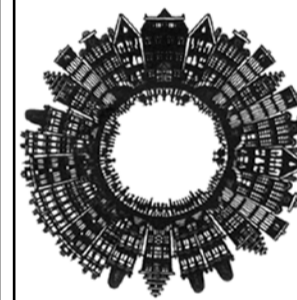
Vragen? bestuurssecretariaat@protestant-utrecht.nl
 of bel 030 2737 540.

ruimte
 voor
 afscheid

06 - 45 363 220
altinguitvaarten.nl
 Geertekerkhof 3
 3511 XB Utrecht

Alting Uitvaarten

Lauteslager

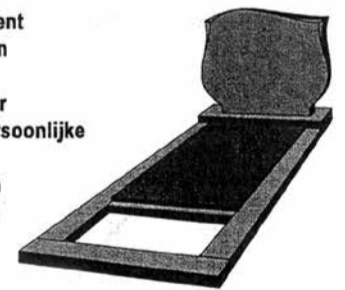
makelaars bv sinds 1850
 Catharijnesingel 100
 3511 GV Utrecht

fax 030-231 83 88
www.lauteslager.nl
makelaars@lauteslager.nl
030-231 51 86

**STEENHOUWERIJ
 JONGERIUS**

- een zeer breed assortiment grafwerken, steensoorten en accessoires.
- eigen steenhouwerij voor het vervaardigen van persoonlijke wens.
- complete verzorging van vergunning tot plaatsing

Schaverijstraat 59,
 3534 AS Utrecht,
 tel. 030-2444004

www.steenhouwerij.nl

Afscheid.
 Een mensenleven waardig.

Het overlijden van een dierbare is een ingrijpende gebeurtenis. Gevoelens van verdriet, woede, pijn en gemis strijden om voorrang. In de periode vlak na het overlijden is het soms moeilijk om de gedachten goed op een rij te krijgen. Dan is het goed als er iemand is die u zaken uit handen kan nemen, zonder de regie over te nemen.

Voortgekomen uit de Protestantse Kerken in Utrecht zijn de waarden van de kerk nog steeds actueel voor onze dienstverlening. Wij zijn een kleinschalige organisatie, waarin een persoonlijke benadering

centraal staat. Voor directe hulp na overlijden zijn wij persoonlijk dag en nacht telefonisch bereikbaar. PCB Uitvaartzorg heeft ook een InformatieCentrum in Nieuwegein-Zuid aan de Dorpsstraat 6. U kunt zich hier vrijblijvend laten informeren over uitvaartverzorging, nazorg en gedachtenisvormen. Het InformatieCentrum is dinsdag, donderdag en vrijdag geopend van 10.00 tot 16.30 uur. Een afspraak maken op andere dagen of bij u thuis is ook mogelijk. PCB Uitvaartzorg organiseert regelmatig lezingen en exposities. Meer informatie vindt u op: www.pcb-uitvaart.nl.

**PCB
 UITVAARTZORG**

David van de Waal · Tineke Ouwerkerk · Liesbeth Kramer · Peter van Bennekom

Donaudreef 25 3561 EL Utrecht Telefoon [030] 262 22 44 dag en nacht
 Dorpsstraat 6 3433 CH Nieuwegein Telefoon [030] 605 16 30 dag en nacht

www.narratio.nl

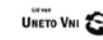
Het adres voor
 inspirerende uitgaven,
 projecten en tijdschriften.

**INSTALLATIEBEDRIJF
 VOSSEBELT B.V.**

• Installatiebedrijf Vossebelt B.V. is ruim 45 jaar een
 • betrouwbare partner voor al uw werkzaamheden
 • op het gebied van:

- *** Centrale verwarming**
- *** Lucht verwarming**
- *** Stadsverwarming**
- *** Koeling**
- *** Mechanische ventilatie**
- *** Loodgieters werkzaamheden**
- *** Service en onderhoud**
- *** Verhuur, lease en verkoop CV-ketels**
- *** Ontstoppingswerkzaamheden**

• Pakketboot 5 - 3991 CH Houten
 • Tel. (030) 2885108 - Fax (030) 2871044
 • Internet: www.vossebelt.org

• U vindt ons op bedrijventerrein de Meerpaal

• Wij installeren
 • zonnepanelen
 • van Duitse
 • topkwaliteit

• Airco Split Unit
 • vanaf
 • € 1500,-
 • inclusief
 • montage & BTW

Alle kerkgebouwen zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Kerkgebouwen aangegeven met * zijn voorzien van een aangepast toilet.

protestantse kerken binnen de PGU

Bethelkerk *,
De M. Keizerlaan
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:00 Ds G. Blom
10-01 10:00 Ds M. Hofma
en Ds G. Blom; bevestiging
ambtsdragers
17-01 10:00 Ds T. Zijlstra;
samen met Jacobusparochie
24-01 10:00 Ds N.H. Kuiperi;
viering Heilig Avondmaal
31-01 10:00 Ds T. Zijlstra

Blossom,
Grave van Solmsstraat 4
Diensten: 11:00 uur
03-01 11:00
Eten en Vieren in Kapel Kitov
17-01 11:00
Eten en Vieren in Kapel Kitov

Domkerk *,
Domplein
Diensten: 10:30 uur
03-01 10:30 Ds N.J. de Jong-
Dorland, dienst van Schrift en
Tafel m.m.v. de Domcantorij,
Driekoningenfeest
03-01 19:00 Voorganger
onbekend, vesper
10-01 10:30 Ds N.J. de Jong-
Dorland, dienst van Schrift en
Tafel m.m.v. de Domcantorij,
doopdienst
10-01 19:00
Voorganger onbekend, vesper
17-01 10:30 Ds N.J. de Jong-
Dorland, dienst van Schrift en

Tafel m.m.v. de Domcantorij
17-01 15:30 Voorganger
onbekend, dienst van het
Straatpastoraat
17-01 19:00 Voorganger
onbekend, vesper
24-01 10:30 Ds N.J. de Jong-
Dorland, dienst van Schrift en
Tafel m.m.v. de Domcantorij
24-01 19:00
Voorganger onbekend, vesper
31-01 10:30 Ds J. van der
Werf, dienst van Schrift en
Tafel m.m.v. de Domcantorij
31-01 19:00
Voorganger onbekend, vesper

Evang.-Lutherse kerk (H),
Hamburgerstraat
Diensten: 10:30 uur
03-01 10:30 Dr. A.H. Wöhle
10-01 10:30 Ds C. van Opstal
(Heilig Avondmaal)
17-01 10:30 Ds Chr. Karrer
24-01 10:30 Ds C. van Opstal
31-01 10:30 Ds D. van Loo

Evang.-Lutherse kerk (W), De Wartburg
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:00
Mw. A. van der Schrier
10-01 10:00 Ds K. Storch
(175 jaar Wartburg)
17-01 10:00 Ds C.P. Bouman
24-01 10:00
Dhr. G.J. Westerveld
31-01 10:00 Ds K. Storch
(Heilig Avondmaal)

Holy Trinity Church,
Van Limburg Stirumplein
10-01 14.30 uur.

(advertentie)

Choral Evensong .
Muziek van Clucas, Harris en
Carter.

**Janskerk EUG Oek.
Studentengemeente ***,
Janskerkhof
Diensten: 11:00 uur
03-01 11:00 Ds J. Nottelman
10-01 11:00
Past. E. Rommens-Woertman
17-01 11:00 Ds H. Pals
24-01 11:00 Past. M. Milder
31-01 11:00 T. Peereboom

Johannescentrum *,
Moezeldreef
Diensten: 10:30 uur
03-01 10:30 Ds T. Wolters
10-01 10:30
Past. H. Schumacher
17-01 10:30 Verhaal Halen
24-01 10:30 Ds T. Wolters
31-01 10:30 Ds E. Treurniet

Marcuskerk *,
Wijnesteinlaan
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:00 Ds J.S. Koops
10-01 10:00 Ds J.S. Koops
17-01 10:00 Ds J.S. Koops
24-01 10:00 Ds J.S. Koops
31-01 10:00 Ds K. Bouman

Nicolaikerk *,
Nicolaaskerkhof
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:00 Ds D. Neven,
Epifanie/Driekoningen, Schrift
en Tafel
03-01 17:00
Vespercommissie-Ds D.
Neven, Vesper, Orgelvesper

10-01 10:00 Ds S. de Vries
10-01 17:00 Vespercommissie-
Ds H. Zeldenrust, Vesper,
Nieuwjaarsduik
17-01 10:00
Ds R. van Zwieten
24-01 10:00 Ds M. Trapman
31-01 10:00 Ds D. Neven,
Dooop en Cantorij

Nieuwe Kerk,
Bollenhofsestraat
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:00
Dhr. A. van Heusden
10-01 10:00
Ds C. van Wieren
17-01 10:00 Ds L. Kansen
24-01 10:00
Ds C. van Wieren
31-01 10:00 Ds D. de Bree

Oranjekapel *,
Amsterdamsestraatweg
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:00 Ds W. van Holten
(ochtendgebed)
10-01 10:00 Ds M. Hofma,
Afscheid en bevestiging
ambtsdragers samen in
Bethelkerk
17-01 10:00 Ds J. Kronenburg
24-01 10:00
Ds H. Uytendbogaard
31-01 10:00 Ds M. Hofma,
gezamenlijke dienst met
Nicolaas en Monica parochie

Pieterskerk,
Pieterskerkhof
Diensten: 10:30 uur
03-01 10:30 Mw. D. Zantingh
10-01 10:30 Ds M. Badry
17-01 10:30
Dhr. D. Wanescoote
24-01 10:30 Ds M. Badry
31-01 10:30 Ds M. Badry

Tuindorpkerk *,
Van Rielstraat
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:00 Ds P.J. Rebel
10-01 10:00 Ds P.J. Rebel,
Schrift en Tafeldienst
17-01 10:30 Pastores
P.J. Rebel en G. Martens,
gezamenlijke dienst in de
Pauluskerk
24-01 10:00 Ds Y. Viersen
31-01 10:00 Drs I. van Keulen

Wijkplaats, de,
Johan Camphuisstraat 101
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:00 Ds J. de Blois
10-01 10:00 Ds D.W.
Brouwer, doopdienst,
herdenking kinderdoop
2014/2015
17-01 10:00 Ds D.W.
Brouwer, muziekgroep
24-01 10:00
Ds D.W. Brouwer, evt.
oecumenische dienst
31-01 10:00 Ds J. Nottelman

Wilhelminakerk *,
Hobbemastraat
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:00
Ds M. van Giezen,
dienst van Schrift en Tafel
10-01 10:00 Dienst in
Marcuskerk
17-01 10:00 Ds M. van Giezen
24-01 10:00
dienst in Marcuskerk
31-01 10:00
dienst in Marcuskerk

andere kerken

**Baptisten Gemeente
Utrecht 'Silo'**,
Herenstraat 34-26
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:00
Ds A. Noordhoek
10-01 10:00 Ds A. de Boer
17-01 10:00 Ds W. Bakkes
24-01 10:00 Dhr. P. Egberts
31-01 10:00 Drs. P. Brongers

**Doopsgezinde
Gemeente ***,
Oudegracht 270
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:00 Zr. M. Vellekoop
10-01 10:00
Ds C. Cornelissen
13-01 20:00 Taizédienst
17-01 10:00 Ds I. Reinhold
24-01 10:00 Ds A. v.d.
Zijpp en Ds C. Cornelissen
(wereldbroederschapdag)
31-01 10:00
Ds C. Cornelissen

Geertekerkerk *,
Geertekerkerkhof
Diensten: 10:30 uur
03-01 10:00 Ds F. Kruijve,
Nieuwjaarsontvangst
10-01 10:00 Ds A. Wieringa,
Woord en Tafel, Verteluur
17-01 10:00 Dr. C. Anbeek
24-01 10:00 Ds P. Dronkers,
Cantatedienst, Kamerkoor,
Verteluur
31-01 10:00 Ds A. Wieringa

**ICF Utrecht
Matthéuskerk**,
Hendrika van
Tussenbroeklaan 1a
Diensten: 14:00 uur
03-01 14:00
Evangelist J. Bonhof
Leger des Heils,
Schooneggendreef 27H
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:00 Majors
Nieuwland, Nieuwjaarsdienst
10-01 10:00
Majors Nieuwland
17-01 10:00 Envoy van Zaaln
24-01 10:00
Majors Nieuwland
31-01 10:00
Majors Nieuwland

**Nederlands
Gereformeerde Kerk**,
Troosterlaan 65
Diensten: 09:30 uur
03-01 10:00
Ds A. van der Dussen
10-01 10:00 Ds J. van t'Hof,
Heilig Avondmaal
17-01 10:00
Kand. J.A.E. de Groot
24-01 10:00
Ds H. van der Velde
31-01 10:00
Ds B.J. Eijkelboom

**Oud-Katholieke
Parochie Utrecht Ste.
Gertrudis**,
Willemsplantsoen 2
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:00 Epifanie:
Driekoningen
03-01 16:00 Aartsbisschop J.
Vercammen, ponticale vespers
10-01 10:00 Voorganger
onbekend; Doop van de Heer
17-01 10:00 Voorganger
onbekend; Bruiloft te Kana
24-01 10:00
Voorganger onbekend
31-01 10:00
Voorganger onbekend

ziekenhuizen

AZU Stiltencentrum,
Heidelberglaan
Diensten: 10:00 uur
10-01 10:00 Dhr. M. Rietveld
(NPB)
24-01 10:00 Past. M. Wisse

Diakonessenhuis,
Bosboomstraat
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:00 Ds T. Zoutman
10-01 10:00 Past. L. Moll
17-01 10:00 Past. W. Oldenhof
24-01 10:00 Ds I. Haijntink
31-01 10:00 Ds F. Kruijve

St. Antonius ziekenhuis,
Soestwetering 1
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:00 Ds J.J. Tersmette
10-01 10:00 Ds N.T.
Overvliet-van der Veen
17-01 10:00
Mw. C.J. Koek-Straus
met koor Gideon
24-01 10:00 Ds N.T. Overvliet
- van der Veen
31-01 10:00 Ds S. Visser

Willem Arntsz Huis,
Lange Nieuwstraat
Diensten: 10:30 uur
03-01 10:30 Past. K. van
Roermund
10-01 10:30 Ds B. van Empel
17-01 10:30 Ds L. Meiling
24-01 10:30
Ds R. Vredendregt
31-01 10:30 Predikant
onbekend

zorgcentra

Huis aan de Vecht, 't,
Costa Ricadreef
Diensten: 19:30 uur
08-01 19:30 Ds P.J. Rebel

Rosendaal,
Indusdreef 5
Diensten: 10:45 uur
10-01 10:45 Past. Th. Moorman;
eucharistieviering
17-01 10:45 Geestelijk
verzorger Rosendaal; oec.
Viering
31-01 10:45 Geestelijk
verzorger Rosendaal;
oec. Viering

Tamarinde,
Neckardreef
Diensten: 10:30 uur
03-01 10:30 Mw. Dubois,
Nieuwjaarsviering
10-01 10:30 Mw. Pieters
17-01 10:30 Ds Jurjens
24-01 10:30 Mw. Dubois
31-01 10:30 Mw. Lam

Transwijk,
Hof van Transwijk
Diensten: 10:30 uur
03-01 10:30 Dhr. A. Hubers
10-01 10:30 Dhr. Chr. Baan
17-01 10:30 Ds B. Wallet,
Zondag gebed en eenheid
24-01 10:30 Ds J.E. Riemens,
Dienst van Schrift en Tafel
31-01 10:30 Dhr. A. Vaartjes

Tuindorp Oost,
Winklerlaan
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:30 Ds H. Zeldenrust
10-01 10:30 Viering
17-01 10:30 Ds J. de Blois
24-01 10:30 Viering
31-01 10:30 Viering

Zuylenstede,
Perudreef 8
Diensten: 10:00 uur
03-01 10:00 Ds J.E. Riemens
10-01 10:00 Ds B. Wallet
17-01 10:00
Mw. A. van der Schrier
24-01 10:00 Ds T. Zijlstra
31-01 10:00 Ds M. van Giezen

door-de-week

**Door-de-week
Getijdegebeden in de
Domkerk**
Maandag 07:00 uur
ochtendgebed
maandag t/m zaterdag
12:30 uur middaggebed
woensdag en zondag
19:00 uur avondgebed

Kapel Hoog Catharijne
Godebaldkwartier
Diensten ma. t/m vr.:
12.45-13.00 u
Zaterdag
Axion locatie
Dr. J.N. Voorhoeve
Van Heuven Goedhartln 3
Diensten: 10.30 u

Redactieleden gezocht

Kerk in de Stad is het maandblad van de Protestantse Gemeente Utrecht (PGU). Het blad bericht over nieuws en ontwikkelingen in de PGU in al haar geledingen, missionaire en diaconale thema's, oecumene, en andere onderwerpen die spelen op het snijvlak van kerk en samenleving.

Lijkt het je leuk om mee te bepalen wat voor onderwerpen aandacht krijgen en op welke manieren dat zou kunnen gebeuren? Wil je betrokken zijn bij de uitdagingen waarvoor *Kerk in de Stad* de komende tijd staat waar het vorm en inhoud betreft en daarover meebeslissen? Wil je betrokken zijn bij journalistieke producties en de vormgeving daarvan?

Voor de redactie van *Kerk in de Stad* zijn we op zoek naar nieuwe leden. Schrijfervaring en redactionele ervaring is mooi meegenomen, maar niet noodzakelijk. Wel enthousiasme en inzet.

We zoeken

- VOORZITTER m/v**
  - Leiding maandelijkse redactievergaderingen.
  - Bewaking van plannings, redactiestatuut en afspraken met AK/CvK.
  - Aanspreekpunt voor de eindredacteur.
  - Aansturen en ontwikkelen van redactiebeleid.
  - Contactpersoon met opdrachtgever (Algemene Kerkenraad PGU).
  - Kennis van de Protestantse Kerk, van theologische ontwikkelingen en van de lokale kerkelijke kaart.
- MEEDENKERS OP CROSS-MEDIAAL GEBIED m/v**
  - Helpen voorbereiden van cross-mediaal beleid PGU vanuit kennis van het communiceren via nieuwe media.
  - Adviseren over het afstemmen van de centrale PGU-communicatie op de bestaande communicatiemiddelen van de wijkgemeenten via bijvoorbeeld wijkbladen, zondagsbrieven, websites, apps, facebook etc.
  - Bereidheid werkzaamheden uit te voeren als app- en/of webredacteur PGU.
- DESKUNDIGE OP HET GEBIED VAN OPMAAK/VORMGEVING**
  - Professionele ervaring met vormgeving van drukwerk.
  - Bereidheid uitvoerend werk te doen aan de opmaak van het blad.

Voor elke functie geldt

- Het is een vrijwilligersfunctie (wel vergoeding van onkosten).
- Interessant: je komt met alle facetten van de PGU in aanraking.
- Je werkt samen met een enthousiaste redactie.
- Met jouw expertise kun je helpen het blad verder te ontwikkelen.

Heb je voor een van deze functies belangstelling, wil je een keer kennismaken of informatie vragen, stuur dan een brief of mail aan:

Wervingscommissie redactie *Kerk in de Stad*, p/a F. Ritmeester, directeur Bureau Protestantse Gemeente Utrecht, Margaretha van Parmadreef 14, 3561 SR Utrecht
Telefoon (030) 27 37 540, e-mail: bestuurssecretariaat@protestant-utrecht.nl

GEMEENTE UTRECHT IN GESPREK MET GEBOUWEIGENAREN

Monumentenstatus soms lastig voor kerken

Werend Griffioen

“Het liefst zien we dat de religieuze functie van kerken behouden blijft. Dat is het beste voor het gebouw en ook voor de wijk.” Dat zei ambtenaar Alice Gut, specialist Erfgoed van de gemeente Utrecht onlangs op een speciaal belegde infortmatiebijeenkomst tegen eigenaren en bestuurders van kerkgebouwen in de stad.

Met steeds minder kerkgangers dreigt voor veel kerken sluiting. Een kerk waaraan het label ‘rijks-’ of ‘gemeentemonument’ hangt, moet de eigenaar toch onderhouden. Maar die heeft er vaak te weinig of geen geld voor. Dat vormde een heikel punt op het gesprek dat de gemeente met kerkeigenaren gisteren in de Jacobikerkerk hield.

Wethouder Kees Geldof (D66) die over de monumentale kerkgebouwen gaat, sluit niet uit dat er in de nieuwe raadsperiode weer gepraat kan worden over gemeentelijke onderhoudssubsidie voor de kerken. “Dat is een politieke beslissing. Voor nu geldt dat

*Wethouder Kees Geldof (rechts) in gesprek met stadspastor Ton Huitink (foto Werend Griffioen).

passingen zouden dan heel wat goedkoper en in elk geval makkelijker zijn. Verkoop zou ook sneller gaan, want de nieuwe eigenaar wil het gebouw kunnen exploiteren en daarvoor wil-ie verbouwen. En in het slechtste scenario moet je een gebouw kunnen amoveren”, zei de PGU-bureaudirecteur, daarbij doelend op slopen.

Pim Gerritsen van ‘Het Broodhuis’, de vroegere synagoge aan de Springweg, vroeg aan de wethouder wat de eigenlijke bedoeling is van de gemeentelijke notitie. “Jullie hebben de subsidie geschrapt. Wat gaat het doel van jullie notitie dan nog worden?” Geldof benadrukte daarop dat het een algemene visie wordt. 25 vertegenwoordigers van kerkgenootschappen namen deel aan het gesprek. Ook pastoor Huitink die dertien kerkgebouwen onder zich heeft, was er. De stad telt volgens de afdeling Erfgoed van de gemeente 65 kerken en vijf kerktorens met de monumentenstatus.

de gemeente alle monumentale gebouwen gelijk behandelt.” Het neemt niet weg dat de gemeente kerkgebouwen belangrijk vindt als beeldbepalend element en cultuurhistorisch erfgoed. “Het is goed voor de levendigheid in de stad en als toeristische trekpleister”, aldus Gut.

Beleidsvisie

De gemeente bereidt een notitie voor waarin zij haar visie op de

aanwezigheid van kerken in de stad ontvouwt. Naar verwachting zal deze ‘vóór de zomer’ uitgebracht worden. Dat het bij de kerkeigenaren om geld draait werd duidelijk uit de opmerkingen van verschillende kerkeigenaren. Directeur Frans Ritmeester van de Protestantse Gemeente Utrecht met zo’n vijftien kerkgebouwen liet weten soms van de monumentenstatus af te willen. “Bouwkundige aan-

* Fragment uit de Napolitaanse kerststal.

Museum langer open in kerstvakantie

Museum Catharijneconvent blijft in de kerstvakantie vijf avonden langer open tot 21.00 uur. Traditiegetrouw zijn er ook overal kerststallen te bewonderen, tot aan een levende kerststal op de binnenplaats aan toe.

De grote kerststallenroute met als hoogtepunt de spectaculaire achttiende-eeuwse Napolitaanse kerststal, blijft tot en met 3 januari te bewonderen. In de kerstvakantie zijn er elke dag activiteiten en voorstellingen. Theatergroep Aluin neemt traditiegetrouw de bezoekers op grappige en ontroerende wijze mee in het kerstverhaal. Ook staat er een levende kerststal op de binnenplaats en kan iedereen zijn of haar zangtalent laten horen in de kerst sing-a-long. Kinderen kunnen een wensdoosje knutselen en meedoen met het kinder-kerst-kookcafé.

Gebedsweek voor de eenheid

Henk Korff

De internationale gebedsweek van de kerken is van 17 tot 24 januari. Opnieuw georganiseerd door de samenwerking van de Wereldraad van Kerken, de Evangelische Alliantie en de Rooms-Katholieke Kerk. Dat betekent dat praktisch alle christelijke kerken en gemeenten ter wereld daarbij betrokken zijn. Ook de Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken voelt zich daar wezenlijk bij betrokken. Op vrijdag 15 januari om 19.00 uur is de gebedsdienst in onze stad.

De USRK telt op zijn algemene adressenlijst van Utrecht (en directe omgeving) ruim negentig adressen van kerken, gemeenten, gemeenschappen en groepen. Hij wil alle gelovigen en gemeenschappen dringend vragen deze week te bidden voor Eenheid van de Christenen, voor samenwerking en gezamenlijk gebed, tot eer van God, tot versterking van de Kerk van Christus en tot vreugde van alle mensen. Daarom doet de USRK een bijzondere oproep aan alle priesters / dominees / leiders / voorgangers / pastoraal werkers / diakenen om op de vrijdagavond voorafgaande aan de Gebedsweek samen te komen, samen te bidden, samen te zingen, en te delen in de Domkerk, die met haar toren in het centrum van de stad alle bewoners en bezoekers van de stad richting wijst naar de ene

God. Natuurlijk zijn ook alle gemeentelieden / parochianen uitgenodigd om mee te bidden.

Zout en Licht

Onze oecumenische viering gebruikt als symbolen de paaskaars, water en zout om de machtige daden zichtbaar te maken die we als gedoopte christenen geroepen zijn om aan de wereld te verkondigen. Zout en licht zijn beide beelden die Jezus gebruikt in de Bergrede. Ze beschrijven onze christelijke identiteit. Je bent het zout... Je bent het licht... En ze beschrijven onze missie: zout van de aarde, licht van de wereld..

In de viering van 15 januari zal een vertegenwoordiger van elke aanwezige kerk wat water gieten in een groot waterbekken, ten teken dat wij allen delen in het ene Evangelie, drinken uit de ene Bron die Christus is en bijdragen aan de ene zending in de wereld.

Deze viering zal anderzijds gekleurd zijn door verscheidenheid: indien van toepassing vragen we alle voorgangers hun eigen gewaad te dragen. Eenheid zal ook bijzonder worden uitgedrukt in de eenheid van verschillende voorbeden. Meer informatie is verkrijgbaar via: henkkorff@gmail.com.

Wij zien uit naar uw komst en wensen u Gods zegen voor het jaar 2016, elkaar verbonden wetend in Christus.

Henk Korff (USRK), Kees Bouman (PKN), Koos Smits (RKK)

kerk in de stad

IS EEN UITGAVE VAN DE PROTESTANTSE GEMEENTE UTRECHT EN VERSCHIJNT MAANDELIJKS

REDACTIE

Elly Bakker, Sietske Gerritsen, Frans Rozemond (DMO) en Agnes Stekelenburg; vacature

HOOFDREDACTEUR

Peter van der Ros

REDACTIEADRES

Margaretha van Parmadreef 14
3561 SR Utrecht
telefoon 2737 540
e-mail: kerkindestad@protestant-utrecht.nl

Kopij kerkdiensten mailen naar: preekrooster@protestant-utrecht.nl

WIJKCORRESPONDENTEN

Citypastoraat Domkerk:
Bram Schriever
Eglise Wallonne (Pieterskerk):
Grietje Hofman
EUG Oekumenische
Studentengemeente (Janskerk):
Rik Boonstra
De Haven: Wilma Wolswinkel
Jacobikerk: Hester van de Kaa
Marcus-Wilhelminawijk:
Anne-Marie Rutgers
Nicolaïkerk: Steven Slappendel
Nieuwe Kerk: Harmen van Doorn
Johannescentrumgemeente:
Anneke de Klerk
Utrecht West:
Jade Haakman-Vening
Tuindorperkerk: Jan Verkerk
Zuilen: Marloes Dankers
(Bethelkerk) en Annemieke Schuur
(Oranjekapel)

SLUITINGSTIJD

Tien dagen voor verschijning, berichten negen dagen voor verschijning 10.00 uur.

ADMINISTRATIE

Margaretha van Parmadreef 14
3561 SR Utrecht
telefoon 2737 540
abonnement@protestant-utrecht.nl
Voor een abonnement op Kerk in de Stad vragen wij per adres een bijdrage van 30 euro per jaar in de productie- en verzendkosten. Elk jaar ontvangt u in september een acceptgiro om de betaling te voldoen.

ADVERTENTIES

Margaretha van Parmadreef 14
3561 SR Utrecht
telefoon 2737 540
Tarief op aanvraag, sluitingstijd tien dagen voor verschijning.
Aanleveren van advertenties:
advertenties@protestant-utrecht.nl

BANKRELATIE

Kerk in de Stad te Utrecht
NL37INGB0000766042

GRAFISCHE VERZORGING

theologische uitgeverij Narratio®, Gorinchem
www.narratio.nl